

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სრული შემოსავლის ანგარიშგება	4
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	7
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები.....	8-52

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „სოკარ ენერჯი ჯორჯიას“ ხელმძღვანელობას და პარტნიორებს
შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

მოსაზრება

ჩავატარეთ შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (საერთაშორისო დამოუკიდებლობის სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

კომპანიის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ სხვა ინფორმაცია და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას. თუ ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოების საფუძველზე დავასკვნით, რომ სხვა ინფორმაცია არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ ვალდებულნი ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან თავისუფალი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, შესწევს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.

- ▶ შევისწავლით აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის აუდიტის პროცესში გამოვლენილ შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 18 მარტი

**Building a better
working world**

- ▶ შვეიცარული აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის აუდიტის პროცესში გამოვლენილ შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 18 მარტი

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

	შენიშვნები	2019 ლარი	2018 ლარი
შემოსავალი	4	41,191,021	43,863,402
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	5	(28,332,393)	(30,108,677)
საერთო მოგება		12,858,628	13,754,725
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	6	(5,502,053)	(5,132,461)
ძირითადი საშუალებების გადაფასების ზარალი/გაუფასურება	9	(7,349,086)	(3,048,036)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული მოგება		7,489	5,574,228
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	966,896	714,720
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	(33,929)	(754,696)
საკუროს სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა		424,648	223,964
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	8.1	978,894	1,562,724
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	8.2	(1,227,586)	(1,723,968)
დასაბეგრი მოგება		1,116,412	5,596,972
მოგების გადასახადის ხარჯი		–	–
წლის მოგება		1,116,412	5,596,972
სხვა სრული ზარალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება			
ძირითადი საშუალებების გადაფასებით გამოწვეული შემოსულობა/(გაუფასურების ზარალი)		27,108,949	(20,259,053)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი)		28,225,361	(14,662,081)

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და ხელი მოეწერა
2020 წლის 18 მარტს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მეირამხან ადილხანოვი

ფინანსური დირექტორი

სულთან კასიმოვი

8-52 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების
განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

	შენიშვნები	2019 ლარი	2018 ლარი
შემოსავალი	4	41,191,021	43,863,402
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	5	(28,332,393)	(30,108,677)
საერთო მოგება		12,858,628	13,754,725
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	6	(5,502,053)	(5,132,461)
ძირითადი საშუალებების გადაფასების ზარალი/გაუფასურება	9	(7,349,086)	(3,048,036)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული მოგება		7,489	5,574,228
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	966,896	714,720
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	(33,929)	(754,696)
საკუთრო სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა		424,648	223,964
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	8.1	978,894	1,562,724
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	8.2	(1,227,586)	(1,723,968)
დასაბეგრი მოგება		1,116,412	5,596,972
მოგების გადასახადის ხარჯი		-	-
წლის მოგება		1,116,412	5,596,972
სხვა სრული ზარალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება			
ძირითადი საშუალებების გადაფასებით გამოწვეული შემოსულობა/(გაუფასურების ზარალი)		27,108,949	(20,259,053)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი)		28,225,361	(14,662,081)

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და ხელი მოეწერა
2020 წლის 18 მარტს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მეირამბან ადილბანოვი

სულოთან კასიმოვი

ფინანსური დირექტორი

8-52 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების
განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

	შენიშვნები	2019 ლარი	2018 (გადაანგარიშებული*) ლარი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	9	168,318,601	150,627,233
აქტივების გამოყენების უფლება	18.1	318,426	–
არამატერიალური აქტივები	10	921,462	1,133,596
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული დებიტორული დავალიანება	18.2	4,239,228	3,584,673
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული დებიტორული დავალიანება	18.2	3,837,615	3,792,512
სულ გრძელვადიანი აქტივები		177,635,332	159,138,014
მიმდინარე აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	11	1,219,731	1,159,846
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, წმინდა წინასწარ გადახდილი გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	12	4,293,105	2,639,315
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მიმდინარე ნაწილი	18.2	1,354,819	1,131,695
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მიმდინარე ნაწილი	18.3	1,550,755	1,447,416
გადახდილი ავანსები	18.3	720,042	672,646
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	27,710	29,842
სულ მიმდინარე აქტივები		9,357,657	2,864,949
სულ აქტივები		18,523,819	9,945,709
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	14	30,391,470	30,391,470
გაუნაწილებელი მოგება		49,167,560	51,475,528
გადაფასების რეზერვი		103,390,880	78,454,523
სულ კაპიტალი		182,949,910	160,321,521
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
გრძელვადიანი საიჯარო ვალდებულებები	18.1	316,252	–
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		316,252	–
მიმდინარე ვალდებულებები			
სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება	15	6,891,429	4,907,740
საიჯარო ვალდებულებების მოკლევადიანი წილი	18.1	33,906	–
პროცენტიან სესხებზე დარიცხული პროცენტი	17.2	310,572	289,876
გადასახდელი დივიდენდი	17.3	3,332,102	1,837,000
სახელშეკრულებო ვალდებულებები		237,300	239,223
სხვა კრედიტორული დავალიანება		602,812	5,963
ანარიცხები	16	1,484,868	1,482,400
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		12,892,989	8,762,202
სულ ვალდებულებები		13,209,241	8,762,202
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		196,159,151	169,083,723

* აქ წარმოდგენილი ზოგიერთი თანხა არ შეესაბამება 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებას და ასახავს შესულ კორექტირებებს. იხ. 2.4 შენიშვნა.

8-52 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	გადაფასების რეზერვი	სულ საკუთარი კაპიტალი
	ლარი	ლარი	ლარი	ლარი
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის				
მდგომარეობით	30,391,470	46,830,958	100,555,245	177,777,673
წლის მოგება	–	5,596,972	–	5,596,972
სხვა სრული ზარალი	–	–	(20,259,053)	(20,259,053)
გაყიდული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის შემცირება	–	–	(626)	(626)
გადაფასების რეზერვის ცვეთის გადატანა	–	1,841,043	(1,841,043)	–
დივიდენდები (მე-14 შენიშვნა)	–	(2,793,445)	–	(2,793,445)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის	30,391,470	51,475,528	78,454,523	160,321,521
წლის მოგება	–	1,116,412	–	1,116,412
სხვა სრული შემოსულობა	–	–	27,108,949	27,108,949
გაყიდული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის შემცირება	–	215,029	(215,029)	–
გადაფასების რეზერვის ცვეთის გადატანა	–	1,957,563	(1,957,563)	–
დივიდენდები (მე-14 შენიშვნა)	–	(5,596,972)	–	(5,596,972)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის	30,391,470	49,167,560	103,390,880	182,949,910

8-52 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

	შენიშვნები	2019 ლარი	2018 (გადაანგა-რიშებული) ლარი
საოპერაციო საქმიანობა			
დასაბეგრი მოგება		1,116,412	5,596,972
<i>არაფულადი კორექტირება დასაბეგრი მოგების წმინდა ფულად</i>			
<i>ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით</i>			
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	9	5,973,456	5,642,868
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია	10	220,888	219,933
აქტივების გამოყენების უფლების ამორტიზაცია	18.1	8,530	–
ძირითადი საშუალებების გადაფასების ზარალი/გაუფასურების ზარალი	9	7,349,086	3,048,036
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული დანაკარგები	8	182,472	8,991
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	6	269,220	8,815
მომპრობა ანარიცხებში	16	(2,468)	–
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა ფინანსურ და			
საინვესტიციო საქმიანობაში		(340,421)	(149,068)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	(966,896)	(714,720)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	33,929	754,696
<i>საბრუნავ კაპიტალში შესული ცვლილებები</i>			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		(59,885)	795,900
ცვლილება სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებაში		(1,923,010)	1,396,431
ცვლილება წინასწარ გადახდილ გადასახადებში, მოგების გადასახადის			
გარდა		(223,124)	(730,437)
ცვლილება საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ დებიტორულ			
დავალიანებაში		(757,894)	(519,002)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		2,132	24,636
ცვლილება სავაჭრო კრედიტორულ დავალიანებაში		3,382,543	(1,974,220)
სახელშეკრულებო ვალდებულებების ცვლილება		(1,923)	(398,337)
ცვლილება სხვა კრედიტორულ დავალიანებაში		596,849	(687,187)
		14,859,896	12,324,307
გადახდილი მოგების გადასახადი		–	(246,813)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		14,859,896	12,077,494
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(4,886,403)	(2,801,207)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(8,754)	(10,180)
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი		99,944	–
შემოსავალი ფინანსურ იჯარიდან		88,963	626,373
საბანკო ანაზღაურებზე მიღებული პროცენტი	7	489,223	271,630
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(4,217,027)	(1,913,384)
ფინანსური საქმიანობა			
გადახდილი დივიდენდი	17.3	(4,101,870)	(8,644,443)
საიჯარო ვალდებულებაზე გადახდილი პროცენტი	18.1	(35,696)	–
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(4,137,566)	(8,644,443)
ფულადი სახსრების წმინდა ზრდა		6,505,303	1,519,667
წმინდა საკურსო სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(12,595)	(14,420)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს		2,864,949	1,359,702
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბრის		9,357,657	2,864,949

* აქ წარმოდგენილი ზოგიერთი თანხა არ შეესაბამება 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებას და ასახავს შესულ კორექტირებებს. იხ. 2.4 შენიშვნა.

არსებითი არაფულადი ოპერაციები

2019 წლის განმავლობაში, სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება 1,313,578 ლარის ოდენობით გაიქვითა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.

8-52 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“ (შემდგომში „კომპანია“) დაარსდა 2000 წელს, როგორც სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული კომპანია, რომელსაც ფლობდა და აკონტროლებდა საქართველოს მთავრობა.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიაზე კონტროლს ახორციელებს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ (შემდგომში „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ ან „მშობელი კომპანია“), კომპანიის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული 100-პროცენტისი წილის ექსკლუზიური მართვის უფლების 49 წლის ვადით შეძენის შესახებ 2006 წლის 22 ივლისის ხელშეკრულების საფუძველზე.

სს „ყაზტრანსოილი“ (შემდგომში „KTO“), ყაზახეთში რეგისტრირებული საწარმო, „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ 100%-იანი წილის მფლობელია.

კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა ყაზახეთის სახელმწიფო ფონდი „სამრუკ კაზინა“, რომელსაც ფლობს და აკონტროლებს ყაზახეთის რესპუბლიკის მთავრობა.

კომპანია ფლობს და მართავს საქართველოში, ქალაქ ბათუმში მდებარე მრავალფუნქციურ საზღვაო ნავსადგურს (შემდგომში „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“). ბათუმის საზღვაო ნავსადგური მოიცავს ნავთობტერმინალებს, საკონტეინერო ტერმინალს, სანავმისადგომო კომპლექსს ბორნების მომსახურებისათვის, მშრალი ტვირთების ტერმინალს და სამგზავრო ტერმინალებს. კომპანია მართავს მშრალი ტვირთების და სამგზავრო ტერმინალებს, ასევე სანავსადგურო მომსახურებას. ნავთობტერმინალი, საკონტეინერო ტერმინალი და ბორნების გადასასვლელები იჯარით არის გადაცემული სხვა ოპერატორებზე (იხ. მე-18 შენიშვნა).

კომპანიის იურიდიული მისამართია ბაქოს ქ. 15, ბათუმი, საქართველო.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

2.1 მომზადების საფუძველი

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საერთაშორისო ბუღალტრული სტანდარტების საბჭოს (IASB) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა იმ ძირითადი საშუალებებისა, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით ფასდება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემული სააღრიცხვო პოლიტიკა წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდზე ვრცელდება.

(ა) უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც კომპანიის სამუშაო ვალუტაა. ლარში წარმოდგენილი ყოველგვარი ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება ლარში, რომლის კონვერტაციაც ხდება ოპერაციის აღიარების დღეს არსებული სპოტ გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღისთვის ლარის სპოტ გაცვლითი კურსის შესაბამისად. ფულადი მუხლების ანგარიშსწორების ან კონვერტაციის ოპერაციების შედეგად წარმომდგარი სხვაობები ასახულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როცა მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

წინასწარ გადახდასთან დაკავშირებული არაფულადი აქტივის ან არაფულადი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას შესაბამისი აქტივის, ხარჯის ან შემოსავლის (ან მისი ნაწილის) თავდაპირველი აღიარების დროს გამოყენებული სპოტ სავალუტო კურსის განსაზღვრისას ოპერაციის თარიღად ჩაითვლება ის თარიღი, რომლითაც კომპანია თავდაპირველად აღიარებს წინასწარი გადახდით მიღებულ არაფულად აქტივს ან არაფულად ვალდებულებას. თანხის რამდენიმე წინასწარი გადახდის ან მიღების შემთხვევაში, კომპანია თითოეულისთვის ცალკე განსაზღვრავს ოპერაციის თარიღს.

(ბ) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლე- და გრძელვადიანად

კომპანია აქტივებს და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლე- და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ბ) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლე- და გრძელვადიანად (გაგრძელება)

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ მისი ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ ვალდებულების დაფარვის მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება არ არსებობს.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას კომპანია გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

(გ) შემოსავალი

კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საქონელზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა კლიენტს ანაზღაურების შესაბამისი ოდენობით, რომლის მიღებასაც კომპანია მოელის ამ საქონლის და მომსახურების სანაცვლოდ.

კომპანია შემოსავლებთან დაკავშირებულ თავის შეთანხმებებს სპეციალურ კრიტერიუმებს ადარებს, რათა განსაზღვროს ამ შეთანხმებებში იგი პრინციპალად გამოდის თუ პრინციპალის აგენტ მხარედ. კომპანიამ ზოგადად დაასკვნა, რომ შემოსავლებთან დაკავშირებულ შეთანხმებებში იგი პრინციპალის სახით მოქმედებს.

ფინანსურ ანგარიშგებაში კომპანია ზოგადად შემდეგი ტიპის შემოსავლებს აღიარებს:

მომსახურების გაწევა

შემოსავალი მშრალი ტვირთის გადატვირთვის მომსახურებებიდან და შემოსავალი ნავსადგურში შემოსული ხომალდების მომსახურებიდან აღიარდება ანგარიშგების პერიოდში ტრანსპორტირებული მშრალი ტვირთის ფაქტიური მოცულობის და გაწეული სანავსადგურო მომსახურების საფუძველზე.

ისეთი მომსახურებების შემთხვევაში, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის სრულად არ არის გაწეული, მაგალითად, როდესაც გემების მომსახურება საანგარიშგებო თარიღისთვის ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, შემოსავლის აღიარება ხდება მომსახურების გარკვეული ეტაპის დასრულების მითითებით. მომსახურების დასრულებული ეტაპი ფასდება გაწეული სამუშაოების ფიზიკური შედეგის შეფასებით, როგორც არის დამუშავებული ტვირთის მოცულობა, მთლიან ტვირთთან შედარებით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) შემოსავალი (გაგრძელება)

საიჯარო შემოსავალი

საოპერაციო იჯარიდან მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, საოპერაციო ხასიათის გამო, ის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში.

საპროცენტო შემოსავალი

ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში საპროცენტო შემოსავალი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების სავარაუდო შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. საპროცენტო შემოსავლები სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აისახება ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლების ნაწილში.

სახელშეკრულებო ნაშთები

სახელშეკრულებო აქტივები

სახელშეკრულებო აქტივი წარმოადგენს უფლებას კლიენტისთვის გადაცემული საქონლის ან მომსახურებების სანაცვლოდ გადახდილ საფასურზე. თუ კომპანია კლიენტს საქონელს ან მომსახურებას გადასცემს კლიენტის მიერ ანაზღაურების გადახდამდე ან გადახდის თარიღის დადგომამდე, სახელშეკრულებო აქტივის აღიარება ხდება პირობითად მიღებული ანაზღაურებისთვის. კომპანიას არ აქვს სახელშეკრულებო აქტივები.

სავაჭრო დებიტორული დავალიანება

მოთხოვნა წარმოადგენს კომპანიის უფლებას ანაზღაურების თანხაზე, რომელიც არ არის პირობითი (ანუ მხოლოდ დროის გასვლაა აუცილებელი ანაზღაურების გადახდის თარიღის დადგომამდე).

სახელშეკრულებო ვალდებულებები

სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტისგან გადახდა მიიღება ან გადახდის ვადა დადგება (რომელიც უფრო ადრე მოხდება) კომპანიის მიერ შესაბამისი საქონლის ან მომსახურების გადაცემამდე. სახელშეკრულებო ვალდებულებები შემოსავლად აღიარდება, როდესაც კომპანია შეასრულებს მათ ხელშეკრულების საფუძველზე (ე.ი. კლიენტს გადასცემს კონტროლს შესაბამის საქონელზე ან მომსახურებებზე).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში. დივიდენდებზე გადაიხდება მოგების გადასახადი და ის დაირიცხება იმ აქციონერებზე დივიდენდებზე განაწილებულ მოგებაზე, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში. გადასახადი დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშვებათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის პარტნიორებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადის დავალიანება საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული გარიგებების დაბეგვრას, რომლებიც ითვლება პირობითი მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და გაცხადდება, როგორც სხვა გადასახადები მოგება-ზარალის ანგარიშგების სხვა არასაოპერაციო ხარჯებში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე;
- ▶ როდესაც დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება მოიცავს დამატებით ღირებულების გადასახადს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები (გაგრძელება)

საგადასახადო ორგანოსგან მიღებული ან მისთვის გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა თანხა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აისახება, როგორც წინასწარ გადახდილი გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა, ან როგორც საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა.

საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების ნეტო წარმოდგენა

2016 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს კანონმდებლობაში შევიდა ცვლილებები გადასახადის გადახდის წესებთან დაკავშირებით. ახალი წესების მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახური გააკონტროლებს გადასახადის გადამხდელის ნეტო (წმინდა) დავალიანებას სახელმწიფოს მიმართ გადასახადის გადამხდელის კონსოლიდირებული ანგარიშის დანერგვით. ამიტომ კომპანია ყველა საგადასახადო დავალიანებასა და მოთხოვნასთან დაკავშირებულ აქტივებსა და ვალდებულებებს წარმოადგენს ნეტო საფუძველზე.

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორესთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

1. ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება, როგორც შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით ან სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე და მათი მართვის კომპანიისეულ ბიზნეს-მოდელზე. სავაჭრო დებიტორული დავალიანების გარდა, რომელიც არ მოიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანია პრაქტიკულ გამოცდილებას იყენებს, კომპანია ფინანსურ აქტივებს თავდაპირველად აფასებს მისი სამართლიანი ღირებულებით, რასაც ემატება გარიგების დანახარჯები იმ შემთხვევაში, თუ ფინანსური აქტივი არ არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, რომლებიც არ შეიცავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს, ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკულ გამოცდილებას მიმართა, ფასდება ფასს (IFRS) 15-ით („ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“) განსაზღვრული გარიგების ფასით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

იმისათვის, რომ მოხდეს ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება და შეფასდეს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იგი უნდა წარმოქმნიდეს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს“ დაუფარავ ძირითად თანხაზე. ამ შეფასებას ეწოდება SPPI-ტესტირება, რომელიც ინსტრუმენტის დონეზე სრულდება.

კომპანიის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელი ეხება იმას, თუ როგორ მართავს ორგანიზაცია ის საკუთარ ფინანსურ აქტივებს ფულადი ნაკადების მისაღებად. ბიზნესმოდელი განსაზღვრავს, მიიღება თუ არა ფულადი ნაკადები სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების, ფინანსური აქტივების გაყიდვის ან ორივეს შედეგად. ამორტიზებული ღირებულებით კლასიფიცირებული ან შეფასებული ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა აქტივების ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

კომპანიის ფინანსური აქტივები მოიცავს თანხებს საკრედიტო ინსტიტუტებში, სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებებს და დებიტორულ დავალიანებებს, ფინანსური და საოპერაციო იჯარის ფარგლებში.

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სასესხო ინსტრუმენტები);
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სასესხო ინსტრუმენტები);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას, კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სასესხო ინსტრუმენტები)

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს, თუ დაკმაყოფილებულია ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდგომში ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

კომპანიის ფინანსური აქტივები ამორტიზებული ღირებულებით მოიცავს სავაჭრო დებიტორული დავალიანებებს, საკრედიტო ინსტიტუტებში არსებულ თანხებს (ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საბანკო დეპოზიტები) და დებიტორულ დავალიანებებს ფინანსური და საოპერაციო იჯარის ფარგლებში.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან მსგავსი ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა ძირითადად მაშინ ხდება, როდესაც:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანია დათმობს აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლებას, ან იტოვებს ამგვარ უფლებას, მაგრამ იღებს მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულებას; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა ან რამდენად შეინარჩუნა ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, კომპანია აგრძელებს გადაცემული აქტივის აღიარებას ამ აქტივში მისი მონაწილეობის შენარჩუნების გამო. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება კომპანიის მიერ შენარჩუნებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

უწყვეტი გამოყენება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ მაქსიმალური თანხას შორის, რომლის გადახდაც შესაძლოა კომპანიას დასჭირდეს, უმცირესით.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდეგ შენიშვნებში:

- ▶ განმარტებითი შენიშვნები მნიშვნელოვანი დაშვებების შესახებ (მე-3 შენიშვნა);
- ▶ სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (მე-12 შენიშვნა).

კომპანია აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ყველა სასესხო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეფუძნება სხვაობას ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და ყველა იმ ფულად ნაკადს შორის, რომელთა მიღებასაც კომპანია მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირდება მსგავსი ინსტრუმენტის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მსგავს საკრედიტო რეიტინგთან მიახლოების გზით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღიარდება ორ ეტაპზე. კრედიტის ოდენობისთვის, რომელთან მიმართებაშიც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი არ ჰქონია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი განისაზღვრება დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული საკრედიტო ზარალისთვის, რაც შესაძლებელია მომდევნო 12 თვის განმავლობაში (12 თვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი) კრედიტის ოდენობისთვის, რომელთან მიმართებაშიც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, მოთხოვნილია ზარალის რეზერვი საკრედიტო ზარალისთვის, რომელიც მოსალოდნელია დარჩენილ ვადაზე, გადაუხდელობის ვადის მიუხედავად (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი).

სავაჭრო დებიტორული დავალიანების და ფინანსური და საოპერაციო იჯარის საფუძველზე დებიტორული დავალიანებისთვის კომპანია იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, კომპანია, ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

საკრედიტო ინსტიტუტებში არსებული თანხებისთვის (ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საბანკო დეპოზიტები), კომპანია მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდის გამოყენებით. 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. თუმცა, როდესაც წარმოშობის თარიღის შემდგომ ადგილი აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რეზერვი დაეფუძნება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდს.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდები ვადაგადაცილებულია 90 დღით. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ სავარაუდოდ კომპანია სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება.

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება

თავდაპირველი შეფასებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და მოგებასა და ზარალში ასახული ფინანსური ვალდებულებები, სესხები, კრედიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განისაზღვრება ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს.

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხების და დებიტორული დავალიანების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის ყველა ფინანსური ვალდებულება მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებებს, პროცენტიან სესხებზე დარიცხულ პროცენტს, გადასახდელ დივიდენდებს და საიჯარო ვალდებულებებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური ვალდებულებები ორ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები;
- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები (სესხები) ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია.

კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების თავდაპირველი აღიარება შემდგომში ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის დროს, აგრეთვე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დარიცხული ამორტიზაციის პროცესში.

ამორტიზებული ღირებულება გამოიანგარიშება შესყიდვის ყოველგვარი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურების თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული ხარჯების ნაწილში.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლება იმავე კრედიტორის სხვა ვალდებულებით, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის უფლებას და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

კომპანია ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აფასებს თითოეული საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედეგადაა:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე სახარბიელო ბაზარი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს კომპანიისთვის.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან მისი მიყიდვით ბაზრის სხვა მონაწილისათვის, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებშიც მაქსიმალურად გამოიყენება საბაზრო მონაცემები და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემები.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

კომპანია განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, კომპანიამ განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე სამართლიანი ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

(ვ) მშობელი კომპანიისთვის ფულადი დივიდენდებისა და არაფულადი განაწილება

კომპანია აღიარებს ვალდებულებას, მოახდინოს ფულადი ან არაფულადი განაწილება მშობელი კომპანიისთვის, როდესაც განაწილება ნებადართულია და აღარ არის კომპანიის გადაწყვეტილების საგანი. მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის მიხედვით, მოგების განაწილება ნებადართულია მაშინ, როდესაც მტკიცდება პარტნიორთა და აქციონერთა საერთო კრების მიერ მიღებული დადგენილებით. შესაბამისი თანხის აღიარება პირდაპირ კაპიტალში ხდება.

არაფულადი განაწილება ფასდება გასანაწილებელი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიანი ღირებულების გადაფასების აღიარება პირდაპირ კაპიტალში ხდება.

არაფულადი აქტივების განაწილებისას ყოველგვარი სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებას შორის აღიარებულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

(ზ) ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გადაფასების თარიღის შემდეგ აღიარებული გაუფასურების ზარალი. შეფასება ხდება საკმარისი სიხშირით, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის პერიოდული შეცვლა ხდება აუცილებელი, კომპანია ასეთ ნაწილებს აღიარებს დამოუკიდებელ აქტივად კონკრეტული სასარგებლო გამოყენების ვადით და შესაბამისად აღრიცხავს ცვეთას. ყველა დანარჩენი შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯის აღიარება ხდება მათი დადგომისთანავე სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

გადაფასების ყოველგვარი ნამეტი მიეკუთვნება აქტივების გადაფასების რეზერვს და შედის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კაპიტალის ნაწილში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი შეაბრუნებს ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად შემცირებულ ღირებულებას, რომელიც მანამდე ხარჯად იყო აღიარებული. ასეთ შემთხვევაში ღირებულების გაზრდის აღიარება ხდება გადაფასების შედეგად მიღებული სარგებლის სახით. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება ხარჯის სახით გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი გაქვითავს ამავე აქტივზე არსებულ ნამეტს, რაც აღიარებულია აქტივის გადაფასების რეზერვში.

აქტივების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივების გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივების თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გარდა ამისა, გადაფასების თარიღისთვის დაგროვილი ცვეთა ჩამოიწერება აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან და წმინდა ღირებულების გადანაგარიშება ხდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების მისაღებად. გასხვისებისას, გაყიდულ, იჯარით გაცემულ ან ლიკვიდირებულ კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე (წლებში) შემდეგნაირად:

	სასარგებლო გამოყენების ვადები
შენობა-ნაგებობები	50-მდე
ელექტროაღჭურვილობა	50-მდე
გემები	25-მდე
ავეჯი	5-20
მიწის გაუმჯობესება	5-30

აქტივების ცვეთა იწყება მათი შეძენის თვიდან, ან, კომპანიის მიერ აშენებული აქტივების შემთხვევაში, აქტივის დასრულებისა და ექსპლუატაციაში მიღების თვიდან. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ნებისმიერი მოგება ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) შედის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, როდესაც ხდება აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო გამოყენების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები ყოველწლიურად გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად კორექტირდება.

(თ) იჯარა

ხელშეკრულების გაფორმებისას კომპანია აფასებს ხელშეკრულება წარმოადგენს ან მოიცავს თუ არა იჯარას. ეს იმას ნიშნავს, გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება იდენტიფიცირებული აქტივების სარგებლობის კონტროლის უფლებას დროის კონკრეტულ მომენტში, ანაზღაურების სანაცვლოდ.

კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. კომპანია საიჯარო ვალდებულებებს აღიარებს საიჯარო გადახდების და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივებისთვის, რაც საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას წარმოადგენს.

i) გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები

კომპანია აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს იჯარის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი გადაფასების მიხედვით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადასახდელების თანხას, ნებისმიერი მიღებული საიჯარო ინიციატივების გამოკლებით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივებს ცვეთა ერიცხება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საიჯარო ვადასა და აქტივების შეფასებული სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში.

თ საიჯარო აქტივის საკუთრების უფლება გადადის კომპანიაზე საიჯარო პერიოდის ბოლოს ან თვითღირებულება ასახავს შესყიდვის უფლებით სარგებლობას, ცვეთის დაანგარიშება ხდება აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის გამოყენებით. კომპანიას არ აქვს ამგვარი საიჯარო ხელშეკრულებები. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები ასევე გაუფასურებას ექვემდებარება. იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკები 2.2 ნაწილში - არაფინანსური აქტივების გაუფასურება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) იჯარა (გაგრძელება)

ii) საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღში, კომპანია აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებით ფიქსირებულ გადახდებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი საიჯარო შეღავათების დებიტორული დავალიანება, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების საფუძველზე. საიჯარო გადასახდელები ასევე მოიცავს შესყიდვის უფლებით სარგებლობის ღირებულებას, რომელიც გონივრულ ფარგლებში მიიჩნევა კომპანიის მიერ გამოყენებულად და ჯარიმების გადახდებს იჯარის შეწყვეტისთვის, თუ იჯარის ვადა ასახავს კომპანიას, რომელიც იყენებს ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლებას. ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს. საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულების დაანგარიშებისას, კომპანია იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღში, რადგან იჯარაში გათვალისწინებული პროცენტი მარტივად ვერ განისაზღვრება. დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება - განხორციელებული საიჯარო გადასახდელებისთვის.

iii) მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები

კომპანია იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის უფლებას). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას, იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად მოიაზრებიან. საიჯარო გადასახდელები მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები აღიარდება ხარჯის სახით საიჯარო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

კომპანია, როგორც მოიჯარე

იჯარა, რომლის დროსაც კომპანია არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ი) არამატერიალური აქტივები

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივების ღირებულება წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისთვის.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ამორტიზაცია და აკუმულირებული გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი.

კომპანიის შიგნით წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი აისახება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია.

არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების ვადა განსაზღვრული ვადით ფასდება და მათი მაქსიმალური ვადა 39 წელია.

შეზღუდული სასარგებლო ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება ეკონომიკური მომსახურების ვადის პერიოდში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც იარსებებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები.

ამორტიზაციის პერიოდი და მეთოდი, სასარგებლო გამოყენების შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის შემთხვევაში, მინიმუმ ყოველი ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს გადაისინჯება. მოსალოდნელი სასარგებლო გამოყენების ვადის ან აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი აღირიცხება ამორტიზაციის პერიოდის ან მეთოდის შესაბამისი ცვლილებით და განიხილება, როგორც სააღრიცხვო შეფასებებში მომხდარი ცვლილება. შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში არამატერიალური აქტივების ფუნქციების შესაბამისი ხარჯის კატეგორიაში.

კომპანია არ ფლობს სასარგებლო გამოყენების შეუზღუდავი ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებს.

არამატერიალური აქტივების აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ფასდება, როგორც სხვაობა გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის და მისი აღიარება ხდება აქტივის აღიარების შეწყვეტისას მოგებაში ან ზარალში.

(კ) გარიგებები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან ყველა გარიგება ფასდება თვითღირებულებით, თუ სხვა რამეს არ ითვალისწინებს ფასს, მაგალითად ფასს (IFRS) 2 „წილობრივი გადახდა“ ან ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“. იმ შემთხვევაში, თუ გარიგებები არ შეიცავს საზღაურს, მაშინ მათი ღირებულება ნულით ფასდება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის კომპანია აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც აქტივის წლიური შემოწმება საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის აღდგენით ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოძინება, რაც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის აღდგენით ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგრამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ასეთი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, გამოიყენება შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი. ეს გამოთვლები დასაბუთდება შეფასების კოეფიციენტებით, აქციათა კოტირებული ფასებით საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული კომპანიების შემთხვევაში და სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

კომპანია გაუფასურებას დეტალური ბიუჯეტებისა და ფინანსური პროგნოზების საფუძველზე გამოითვლის. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები ჩვეულებრივ 5-წლიან პერიოდს მოიცავს. გრძელვადიანი ზრდის ტემპი გამოითვლება და გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

უწყვეტი საქმიანობის გაუფასურების ზარალი აღიარებულია სრული შემოსავლის ანგარიშგების ხარჯების კატეგორიებში გაუფასურებული აქტივის ფუნქციის შესაბამისად, გარდა მანამდე გადაფასებული ქონებისა, რომლის გადაფასებაც აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. ასეთ შემთხვევაში გაუფასურების აღიარებაც სხვა სრულ შემოსავალში მოხდება ნებისმიერი მანამდე მომხდარი გადაფასების თანხამდე.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(მ) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

თითოეული პროდუქტის ამჟამინდელ ადგილმდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად გაწეული ხარჯები შემდეგნაირად აღირიცხება:

- ▶ ნედლეული: ფასდება გასაყიდი ღირებულებით, რომელიც მოიცავს ტრანსპორტირების და დამუშავების ხარჯებს.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდი ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ხარჯებად ტარდება „პირველი შემოსული პირველი გადის“ (FIFO) მეთოდით.

(ნ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ბანკში და სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთისგან. ნაღდი ფული ბანკში გულისხმობს პროცენტიან მიმდინარე ანგარიშებს.

(ო) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან კონსტრუქციული) ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ასევე შესაძლებელია ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება. თუ კომპანია მოელის ანარიცხების მთლიანად ან ნაწილობრივ ანაზღაურებას, მაგალითად ანაზღაურების აღიარება ხდება ცალკე აქტივის სახით, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როდესაც ანაზღაურება გადაწყვეტილია. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ყოველგვარი ანაზღაურების გამოკლებით. თუ ფულის დროითი ღირებულების გავლენა მნიშვნელოვანია, ანარიცხების დისკონტირება ხდება მიმდინარე დაბეგვრამდელი განაკვეთით, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში ასახავს ამ ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტირების გამოყენების შემთხვევაში, ანარიცხების ზრდა დროის გასვლის გამო აღიარებულია ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების ნაწილში.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

2.3 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ამოქმედდა შემდეგი ახალი სტანდარტები და ცვლილებები:

კომპანიამ პირველად გამოიყენა ფასს (IFRS) 16 იჯარა. ამ ახალი სააღრიცხვო სტანდარტის მიღებით გამოწვეული ცვლილებების ხასიათი და ეფექტი ქვემოთ არის აღწერილი.

შემდეგი ცვლილებები და ინტერპრეტაციები პირველად იქნა გამოყენებული 2019 წელს, თუმცა მათ არ ჰქონიათ რაიმე სახის გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. კომპანიას ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული:

- ▶ ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში „საავანსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 28-ში „გრძელვადიანი მონაწილეობა მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 19-ში: „გემის ცვლილება, შემცირება ან ანგარიშსწორება“;
- ▶ ფასს-ის ყოველწლიური გაუმჯობესების პროცესი:
  - ▶ ფასს (IFRS) 3 „საწარმოთა გაერთიანება“ - ადრე არსებული ინტერესები ერთობლივ საქმიანობაში;
  - ▶ ფასს (IFRS) 11 „ერთობლივი საქმიანობა“ - ადრე არსებული ინტერესები ერთობლივ საქმიანობაში;
  - ▶ ბასს (IAS) 12 „მოგებიდან გადასახადები“ - მოგების გადასახადის გავლენა საკუთარ კაპიტალად კლასიფიცირებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე განხორციელებულ გადახდებზე;
  - ▶ ბასს (IAS) 23 „ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები“ - კაპიტალიზაციისთვის განკუთვნილი ნასესხები სახსრები

ფასს (IFRS) 16 - იჯარა

ფასს (IFRS) 16 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ეს სტანდარტი განსაზღვრავს იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპებს და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

2.3 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს (IFRS) 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს (IAS) 17-სგან. მეიჯარეები განაგრძობენ იჯარების კლასიფიცირებას საოპერაციო ან ფინანსურ იჯარებად, ბასს (IAS) 17-ის მსგავსი პრინციპების გამოყენებით. შესაბამისად, ფასს (IFRS) 16 არ აქვს გავლენა იმ იჯარებზე, რომელშიც კომპანია მეიჯარეა.

კომპანიამ მიიღო ფასს (IFRS) 16, მიღების მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მეთოდის გამოყენებით, რომლის თავდაპირველი გამოყენების თარიღია 2019 წლის 1 იანვარი. კომპანიამ მიიღო გარდამავალი პრაქტიკული გამოცდილების გამოყენების გადაწყვეტილება, რათა განმეორებით არ შეეფასებინა ხელშეკრულება წარმოადგენს ან მოიცავს თუ არა იჯარას 2019 წლის 1 იანვარს. ამის ნაცვლად კომპანიამ სტანდარტი გამოიყენა მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი გამოყენების თარიღში იჯარებად განისაზღვრა ბასს (IAS) 17 და ფასიკ (IFRIC) 4-ის გამოყენებით.

ადრე ბასს (IAS) 17-ის საფუძველზე საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირებული იჯარებისთვის, საიჯარო ვალდებულება ფასდება დარჩენილი საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, თავდაპირველი აღიარების თარიღში მოიჯარის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით დისკონტირების გზით. მოიჯარე გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს აფასებს თითოეული იჯარის საფუძველზე:

- ▶ საბალანსო ღირებულებით, ისე, თითქოს ფასს (IFRS) 16 ყოველთვის გამოიყენებოდა დაწყების თარიღის შემდეგ, მაგრამ ასევე იყენებდნენ ფასდაკლების განაკვეთს მოიჯარის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე, თავდაპირველი გამოყენების თარიღში (1-ლი ალტერნატივა);
- ▶ საიჯარო ვალდებულების ოდენობით თანხა, რომელიც კორექტირდება ადრე აღიარებული ავანსად გადახდილი ან დარიცხული საიჯარო გადასახდელების მიხედვით (მე-2 ალტერნატივა). კომპანიამ მე-2 ალტერნატივაზე შეაჩერა არჩევანი.

შეცვლილი რეტროსპექტული მიდგომის (მე-2 ალტერნატივა) საფუძველზე, საიჯარო ვალდებულება ასევე ფასდება დარჩენილი საიჯარო გადახდების საფუძველზე, თავდაპირველი აღიარების თარიღში ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით დისკონტირების გზით. ამ შემთხვევაში, გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის საბალანსო ღირებულება იქნება თავდაპირველი გამოყენების თარიღში საიჯარო ვალდებულების საბალანსო ღირებულების ტოლი.

კომპანიამ მიიღო გარდამავალი პრაქტიკული გამოცდილების გამოყენების გადაწყვეტილება, რათა განმეორებით არ შეეფასებინა ხელშეკრულება წარმოადგენს ან მოიცავს თუ არა იჯარას 2019 წლის 1 იანვარს. ამის ნაცვლად კომპანიამ სტანდარტი გამოიყენა მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი გამოყენების თარიღში იჯარებად განისაზღვრა ბასს (IAS) 17 და ფასიკ (IFRIC) 4-ის გამოყენებით.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

2.3 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 16-ის მიღებისთანავე, კომპანიამ გამოიყენა ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომა ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა.

ზემოთ თქმულის საფუძველზე, 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით:

- ▶ 327,000 ლარის გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარდა და წარედგინა განცალკევებით.

2.4 წინა წლის ნაშთების რეკლასიფიკაცია

2019 წლის განმავლობაში, კომპანიამ შეცვალა საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების წარდგენა მის ფინანსურ ანგარიშგებაში და აქტივები და ვალდებულებები წმინდა საფუძველზე აღიარა.

შედარებადი ფინანსური მონაცემების წარდგენა დაკორექტირდა მიმდინარე პერიოდის თანხების წარდგენასთან შესაბამისობისთვის:

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების გადაანგარიშების ეფექტები იყო შემდეგი:

	რეკლასიფი- კაციამდე	გადაანგარი- შებები	გადაანგარი- შებული
წინასწარ გადახდილი გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	13,597,653	(12,465,958)	1,131,695
სულ აქტივები	181,549,681	(12,465,958)	169,083,723
მოგების გადასახადის დავალიანება	3,674,702	(3,674,702)	–
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	8,791,256	(8,791,256)	–
სულ ვალდებულებები	21,228,160	(12,465,958)	8,762,202

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგების გადაფასების ეფექტები იყო შემდეგი:

	რეკლასიფი- კაციამდე	გადაანგარი- შებები	გადაანგარი- შებული
ცვლილება წინასწარ გადახდილ გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა	(428,603)	(301,834)	(730,437)
ცვლილება საგადასახადო დავალიანებაში, მოგების გადასახადის გათვალისწინების გარეშე	(301,834)	301,834	–
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	12,077,494	–	12,077,494

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

2.5 სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ძალაში ჯერ არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ კომპანიის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, შემოიფარგლება ბასს (IAS) 1-ის და ბასს (IAS) 8-ის ცვლილებებით ტერმინის „არსებითი“ განმარტება.

2018 წლის ოქტომბერში, IASB-მ გამოსცა ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა და ბასს (IAS) 8 სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები, სტანდარტებში ტერმინის „არსებითი“ განმარტების და ამ უკანასკნელის კონკრეტული ასპექტების დაზუსტების მიზნით. ახალი განმარტებით დგინდება, რომ „ინფორმაცია არსებითია, თუ გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ მისმა გამოტოვებამ, დამახინჯებამ ან ბუნდოვნად წარდგენამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს გადაწყვეტილებებზე, რომლებსაც საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლები იღებენ იმ ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც შეიცავს ფინანსურ ინფორმაციას კონკრეტული ანგარიშვალდებული საწარმოს შესახებ“.

მოსალოდნელი არ არის, რომ ტერმინის „არსებითი“ ცვლილებას მნიშვნელოვანი გავლენა ექნება კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სხვა გამოცემული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ შესულა ძალაში. მოსალოდნელი არ არის, რომ ეს სტანდარტები გავლენას მოახდენენ კომპანიაზე:

- ▶ ფასს (IFRS) 3-ის ცვლილება „საწარმოს განმარტება“;
- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობის მხრიდან მოითხოვს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ანგარიშგებაში წარმოდგენილი შემოსავლის, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და ასევე პირობითი ვალდებულებების გაცხადებაზე. ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

მოსაზრებები (გაგრძელება)

ფინანსური იჯარა - კომპანია, როგორც მეიჯარე

კომპანიას მშობელ კომპანიასთან გაფორმებული აქვს საიჯარო ხელშეკრულებები 1-ელ, მე-2, მე-3 ნავმისადგომებსა და სარეიდო სადგომზე. კომპანიამ ამ შეთანხმებების პირობების შეფასების შედეგად დაასკვნა, რომ იგი გადასცემს ამ ქონების საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა მნიშვნელოვან რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს და აღნიშნულ ხელშეკრულებებს ფინანსური იჯარის სახით აღრიცხავს (მე-18 შენიშვნა).

კომპანიას კიდევ ერთი საიჯარო შეთანხმება აქვს დადებული შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალთან“ მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების, საბორნე ტერმინალის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე 13.6 ჰექტარის მიწის ნაკვეთის იჯარით გადაცემაზე. საიჯარო ხელშეკრულება 2007 წლის აპრილში გაფორმდა 48 წლიანი ვადით, რომელიც 2055 წლის 30 ივნისს იწურება. კომპანიამ ამ შეთანხმებების პირობების შეფასების შედეგად დაადგინა, რომ მას მოიჯარისთვის გადაცემული აქვს ამ ქონების საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და სარგებელი, გარდა მიწის ნაკვეთისა. შესაბამისად, კომპანიამ საიჯარო გადასახდელები გადაანაწილა ფინანსურ და საოპერაციო იჯარების ელემენტებს შორის, თითოეული ელემენტის იჯარის უფლებით ფლობის სამართლიანი ღირებულებების პროპორციულად (მე-18 შენიშვნა).

იჯარების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებული განსჯა გავლენას ახდენს მათი აღრიცხვაზე და შეიძლება ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე არსებითად იმოქმედოს.

შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისთვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა, აღწერილია ქვემოთ. კომპანიამ თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძვლად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და დაშვებები მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით შეიძლება შეიცვალოს ბაზრის პირობების ან გარიგებების ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც არ ექვემდებარება კომპანიის კონტროლს. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

ძირითადი საშუალებების გადაფასება

კომპანიამ შეაფასა მისი ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება 2019 წლის 31 ივლისის მდგომარეობით. აქტივები ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებად (CGU) დაჯგუფდა. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შეფასების მეთოდების გამოყენებით, საუკეთესო გამოყენების დაშვების საფუძველზე.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მსჯელობები, შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის საოპერაციო აქტივების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა დისკონტირებული ფულადი ნაკადის მოდელის საფუძველზე. ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის საქმიანობით გენერირებული ფულადი ნაკადების დისკონტირებული წმინდა მიმდინარე ღირებულებად, რომელიც დაკორექტირებულია წმინდა საბრუნავი კაპიტალის და არასპეციალიზებული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების შესაბამისად. მიწის ნაკვეთების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა საბაზრო მეთოდით, მსგავსი ან შედარებადი აქტივების მომცველი საბაზრო წინადადებებით გენერირებული ფასების და სხვა შესაბამისი ინფორმაციის გამოყენებით. გადაფასების შედეგად მიწის ნაკვეთების სამართლიანი ღირებულება 2019 წლის 31 ივლისის მდგომარეობით შეფასდა 76,892,291 ლარის ოდენობით, ხოლო სხვა აქტივების სამართლიანი ღირებულება 90,778,286 ლარად განისაზღვრა. ბათუმის საზღვაო ნავსადგური ფლობს ხუთ მიწის ნაკვეთს მთლიანი ფართობით 23,60 ჰექტარი. მიწის ნაკვეთები განლაგებულია ქალაქ ბათუმში (ცენტრალურ, შუა და პერიფერიულ ზონებში). ერთი კვადრატული მეტრის საშუალო ღირებულება 326 ლარია. ერთი კვადრატული მეტრის ღირებულება 33 ლარიდან 1,319 ლარამდე მერყეობს, მიწის ნაკვეთის ადგილმდებარეობისა და სხვა პარამეტრების გათვალისწინებით.

ფულადი ნაკადების პროგნოზირება ეფუძნება მშობელი კომპანიის და ყაზტრანსოილის ხელმძღვანელობების მიერ დამტკიცებულ ფინანსურ ბიუჯეტებს, რომლებიც 2020-2024 წლების პერიოდს მოიცავს, ასევე სატერმინალო ღირებულების შეფასებას. გამოყენების ღირებულება შეფასდა 11,8%-იანი დისკონტირების განაკვეთის და ტერმინალის ზრდის 2%-იანი განაკვეთის გამოყენებით.

სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის შედეგები ეფუძნება გაწეული მომსახურებების მოსალოდნელ მოცულობებზე, გაწეული მომსახურებების ტარიფების დონეს, 2020 წლიდან კარბიდის დამატებითი მოცულობების გადატვირთვის დაწყებაზე და კაპიტალური და საოპერაციო დანახარჯების ოდენობაზე.

ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის საოპერაციო აქტივების სამართლიანი ღირებულება განსაკუთრებით მგრძნობიარეა იმ დაშვების მიმართ, რომელიც გაყიდვების მოცულობას და ფასდაკლების განაკვეთებთან არის დაკავშირებული; ამასთან ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის არაფუნქციონირებადი მიწის ნაკვეთის სამართლიანი ღირებულება განსაკუთრებით მგრძნობიარეა ბათუმში მიწის ნაკვეთის საბაზრო ღირებულების ცვლილების მიმართ. შესაბამისად, 2020-დან 2024 წლამდე პერიოდის მოცულობებში 5%-იანი კლება სამართლიან ღირებულებას 19,2 მილიონი ლარით შეამცირებდა. დისკონტირების განაკვეთის 1%-იანი ზრდა გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების 4,9 მილიონი ლარით კლებას. ერთი კვადრატული მეტრის ღირებულების 5%-იანი კლება გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების 3,884,615 ლარით კლებას.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მსჯელობები, შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობამ ჩაატარა ინდიკატორების ანალიზი იმის გამო, რომ აქტივების საბალანსო ღირებულება შესაძლოა განსხვავდებოდეს მათი სამართლიანი ღირებულებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მას არ გამოუვლენია ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების ცვლილების გამომწვევი გარე და შიდა ფაქტორები ან 2019 წლის 31 ივლისის სამართლიანი ღირებულების ანალიზში გამოყენებული შეფასებების და დაშვებების მნიშვნელოვანი ცვლილები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კომპანია აღიარებს რეზერვებს საოპერაციო და ფინანსური იჯარების ფარგლებში დებიტორული დავალიანებისთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და იყენებს სტანდარტის გამარტივებულ მიდგომას.

ხელმძღვანელობამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაიანგარიშა ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ვადის გათვალისწინებით. კომპანიამ გამოიყენა კომპანიის საკრედიტო ზარალის გამოცდილების გათვალისწინებით მომზადებული ანარიცხის მოდელი, რომელიც დებიტორების მომავალზე ორიენტირებულ ფაქტორებს და ეკონომიკურ გარემოს მოერგო.

საკრედიტო დაწესებულებებში არსებული თანხების (ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საბანკო დეპოზიტები) და საოპერაციო და ფინანსური იჯარების ფარგლებში დებიტორული დავალიანებებისთვის კომპანიამ განსაზღვრა, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითი იყო.

შესაბამისად, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიუღებელი თანხების მოსალოდნელი რეზერვი 2,926,093 ლარის (2018 წ.: 2,485,489 ლარი) ოდენობით, სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების გაუფასურებით გამოწვეული შესაძლო ზარალის ყველაზე ზუსტი შეფასებაა (მე-12 შენიშვნა).

დარიცხული გადასახადის ანარიცხები

2015 წლის 4 დეკემბერს კომპანიამ მიიღო საგადასახადო შემოწმების აქტის პროექტი, რომლითაც საქართველოს შემოსავლების სამსახურის მიერ გათვალისწინებული იყო 7,284,431 ლარის ოდენობის დამატებითი გადასახადები და ჯარიმა 2010-2014 წლებისთვის. ამასთან დაკავშირებით შესაძლო ეკონომიკური გადინების მაქსიმალური სიზუსტით შეფასების შედეგად კომპანიამ 1,340,392 ლარი დარიცხა (მე-16 შენიშვნა).

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. შემოსავალი

	2019	2018
	ლარი	ლარი
სანავსადგურო მოსაკრებელი და მომსახურების ღირებულება (ა)	24,290,531	23,291,390
მშრალი ტვირთების ტერმინალი (ბ)	12,803,123	17,280,712
შემოსავალი იჯარიდან (18.2 შენიშვნა)	3,511,328	2,842,812
ტვირთის შენახვა და ჯარიმები	77,636	33,389
სამგზავრო ტერმინალი	18,547	12,128
სხვა შემოსავალი	489,856	402,971
	41,191,021	43,863,402

- (ა) სანავსადგურო მოსაკრებელი და მომსახურების ღირებულება მოიცავს ხომალდებისთვის გაწეული მომსახურებებით წარმოქმნილ შემოსავალს, რაც, თავის მხრივ მოიცავს შემდეგს: ნავსადგურში შემოსვლის მოსაკრებელი, ნავმისადგომის მოსაკრებელი, სარეიდო სადგომის მოსაკრებელი, ბუქსირით მომსახურების, სანიტარული მომსახურების, წყლით მომარაგების და სხვა მომსახურებების ღირებულება.
- (ბ) ტერმინალი განკუთვნილია სამოცი ათას ტონამდე წონის ტვირთამწეობის გემებიდან მშრალი ტვირთის გადმოტვირთვისთვის. ტერმინალი სპეციალიზებულია ნაყარი და შერეული ტვირთების დამუშავებაზე. დატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოები ხორციელდება პორტალური ამწეების მეშვეობით.

5. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება

	2019	2018
	ლარი	ლარი
თანამშრომელთა სარგებელი	12,670,561	13,382,364
ძირითადი საშუალებების ცვეთა და გამოყენების უფლებით		
გადაცემული აქტივი	5,981,134	5,639,950
საიჯარო ხარჯი	3,820,324	3,999,562
მასალები	1,110,326	1,583,733
ქონებისა და მიწის გადასახადი	976,851	1,157,071
დაცვა-უსაფრთხოება	822,941	833,397
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	800,144	986,802
საწვავის ხარჯი	676,171	921,830
დაზღვევა	633,622	658,012
ელექტროენერგიის ხარჯი	432,776	457,395
ამორტიზაცია	18,716	130,760
სხვა	388,827	357,801
	28,332,393	30,108,677

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2019	2018
	ლარი	ლარი
თანამშრომელთა სარგებელი	4,112,394	3,916,763
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (მე-12 შენიშვნა)	269,220	8,815
პროფესიული მომსახურება	266,538	252,140
მგზავრობის ხარჯები	190,371	183,259
პროგრამული მხარდაჭერა	114,954	158,710
კომუნალური მომსახურება	68,957	62,633
დაზღვევა	40,359	40,607
საკომუნიკაციო ხარჯები	27,702	27,199
ცვეთა	852	2,918
სხვა	410,706	479,417
	5,502,053	5,132,461

2019 წლის განმავლობაში აუდიტორის ანაზღაურებამ სულ 184,591 ლარი შეადგინა (2018 წ.: 145,894 ლარი).

7. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლები და გაწეული დანახარჯები

	2019	2018
	ლარი	ლარი
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი		
საპროცენტო შემოსავალი ფინანსური იჯარიდან (18.3 შენიშვნა)	477,673	443,090
საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანაზღაურებზე	489,223	271,630
	966,896	714,720
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები		
პროცენტი საიჯარო ვალდებულებაზე (18.1 შენიშვნა)	33,929	–
გადასახდელი დივიდენდების დისკონტის ამორტიზაცია (ა)	–	754,696
	33,929	754,696

(ა) 2018 წლის განმავლობაში კომპანიამ სრულად დაფარა სადივიდენტო კრედიტორული დავალიანება ბათუმის ნავთობტერმინალის მიმართ, ადრე შეთანხმებულ თარიღზე ადრე. 2018 წლის განმავლობაში აღიარებული 754,695 ლარი წარმოადგენს სადივიდენტო კრედიტორული დავალიანების დისკონტირების შემოზღუდვას.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

8. სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი და ხარჯები

8.1 სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი

	2019	2018
	ლარი	ლარი
საგადასახადო ხარჯების ანაზღაურებიდან მიღებული შემოსავალი (ა)	294,392	302,861
შემოსულობა ადრე აღიარებული საგადასახადო დარიცხვების შემობრუნებიდან (ბ)	139,579	–
შემოსავალი მაზუთის გაყიდვიდან	–	946,034
სხვა	544,923	313,829
	978,894	1,562,724

8.2 სხვა არასაოპერაციო ხარჯები

	2019	2018
	ლარი	ლარი
საგადასახადო ხარჯები (ა)	294,392	302,861
საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ხარჯი	304,385	254,812
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული დანაკარგები	182,472	8,991
გაყიდული მაზუთის თვითღირებულება	–	816,109
სხვა დანაკარგები	446,337	341,195
	1,227,586	1,723,968

(ა) გაწეული დანახარჯები უკავშირდება ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალზე გაცემული ფინანსური იჯარის საფუძველზე იჯარით აღებულ ქონებას (18.3 შენიშვნა). ეს საგადასახადო დანახარჯები მთლიანად ანაზღაურდება მოიჯარის მიერ.

(ბ) 2019 წლის განმავლობაში, კომპანიამ განმარტეს ძველი დეკლარაცია, რომლითაც მცირდებოდა ადრე აღიარებული საგადასახადო დარიცხვები და აღიარა შესაბამისი შემოსულობა.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

9. ძირითადი საშუალებები

	მიწა	მიწის გაუმჯობესება	შენობები და ნაგებობები	გემები	ელექტრო აღჭურვილობა	ავიჯი	დაუმთავრებელი შენებლობა	სულ
გადაფასება								
2017 წლის 31 დეკემბერს	58,218,457	3,499,101	65,347,432	15,261,958	39,673,235	303,709	1,533,874	183,837,766
შესყიდვები	-	-	-	-	-	-	2,979,135	2,979,135
გადატანა დაუმთავრებელი მშენებლობიდან	-	-	536,147	1,237,185	548,454	1,475	(2,323,261)	-
გასვლები	-	-	-	-	(3,394)	(511)	(6,072)	(9,977)
გაუფასურება გადაფასების რეზერვში ასახვით	-	(657,390)	(10,898,667)	(2,308,952)	(6,393,992)	(52)	-	(20,259,053)
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის	-	-	-	-	-	-	-	-
ანგარიშგებაში აღიარებული გაუფასურება	-	(10,945)	(1,874,784)	(318,665)	(792,181)	(51,461)	-	(3,048,036)
2018 წლის 31 დეკემბერს	58,218,457	2,830,766	53,110,128	13,871,526	33,032,122	253,160	2,183,676	163,499,835
შესყიდვები	-	-	-	-	-	-	4,186,976	4,186,976
გადატანა დაუმთავრებელი მშენებლობიდან	-	-	1,341,528	3,453,477	610,510	18,637	(5,424,152)	-
გასვლები	-	-	(30,842)	-	(669,152)	(706)	(27,437)	(728,137)
გადაფასებით მიღებული შემოსულობა	-	-	-	-	-	-	-	-
გადაფასების რეზერვში ასახვით	18,672,531	639,550	2,250,769	3,170,553	2,375,225	321	-	27,108,949
გადაფასების შედეგად მიღებული ზარალი,	-	-	-	-	-	-	-	-
აღიარებული მოგება-ზარალის და სხვა	-	(2,837)	(5,596,013)	(437,173)	(1,253,410)	(60,406)	753	(7,349,086)
სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	-	(323,286)	(3,776,256)	(4,284,925)	(7,131,731)	(82,892)	-	(15,599,090)
დაგროვილი ცვეთის ჩამოწერა გადაფასებისას	-	-	-	-	-	-	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	76,890,988	3,144,193	47,299,314	15,773,458	26,963,564	128,114	919,816	171,119,447
დაგროვილი ცვეთა								
2017 წლის 31 დეკემბერს	-	155,686	1,693,927	1,871,817	3,471,872	37,418	-	7,230,720
ცვეთის დანარიცხი	-	108,764	1,327,046	1,481,015	2,696,957	29,086	-	5,642,868
გასვლები	-	-	-	-	(890)	(96)	-	(986)
2018 წლის 31 დეკემბერს	-	264,450	3,020,973	3,352,832	6,167,939	66,408	-	12,872,602
ცვეთის დანარიცხი	-	132,644	1,351,467	1,768,442	2,697,458	23,445	-	5,973,456
გასვლები	-	-	(4,404)	-	(441,541)	(177)	-	(446,122)
დაგროვილი ცვეთის ჩამოწერა გადაფასებისას	-	(323,286)	(3,776,256)	(4,284,925)	(7,131,731)	(82,892)	-	(15,599,090)
2019 წლის 31 დეკემბერს	-	73,808	591,780	836,349	1,292,125	6,784	-	2,800,846
წმინდა საბალანსო ღირებულება								
2019 წლის 31 დეკემბერს	76,890,988	3,070,385	46,707,534	14,937,109	25,671,439	121,330	919,816	168,318,601
2018 წლის 31 დეკემბერს	58,218,457	2,566,316	50,089,155	10,518,694	26,864,183	186,752	2,183,676	150,627,233

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ძირითადი საშუალებები დაგირავებული იყო უზრუნველყოფის სახით შემოსავლების სამსახურის მიერ, კომპანიასთან მიმდინარე საგადასახადო დავის შედეგად (18.4 შენიშვნა).

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

10. არამატერიალური აქტივები

	პროგრამული უზრუნველყოფა	ლიცენზიები	უზუფრუქტის უფლება მიწაზე	სულ
	ლარი	ლარი	ლარი	ლარი
თვითღირებულება				
2017 წლის 31 დეკემბერს	57,275	707,494	731,488	1,496,257
შესყიდვები	–	10,180	–	10,180
2018 წლის 31 დეკემბერს	57,275	717,674	731,488	1,506,437
შესყიდვები	–	8,754	–	8,754
2019 წლის 31 დეკემბერს	57,275	726,428	731,488	1,515,191
ამორტიზაცია და გაუფასურება				
2017 წლის 31 დეკემბერს	43,661	72,243	37,004	152,908
ამორტიზაცია	4,416	196,413	19,104	219,933
2018 წლის 31 დეკემბერს	48,077	268,656	56,108	372,841
ამორტიზაცია	4,415	197,757	18,716	220,888
2019 წლის 31 დეკემბერს	52,492	466,413	74,824	593,729
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	4,783	260,015	656,664	921,462
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,198	449,018	675,380	1,133,596

11. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

	2019	2018
	ლარი	ლარი
სათადარიგო ნაწილები (თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით)	993,924	942,811
ნავთობი და საწვავი (თვითღირებულებით)	209,848	197,664
სხვა სასაქონლო-მატერიალური მარაგები (თვითღირებულებით)	15,959	19,371
	1,219,731	1,159,846

12. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება

	2019	2018
	ლარი	ლარი
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	7,219,198	5,124,804
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,926,093)	(2,485,489)
	4,293,105	2,639,315

სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას პროცენტი არ ერიცხება და მათი ვადა, როგორც წესი, 0-დან 30 დღემდეა.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულია მოძრაობა სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში:

	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი
	ლარი
2017 წლის 31 დეკემბერს	2,401,065
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (მე-6 შენიშვნა)	8,815
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი	75,609
2018 წლის 31 დეკემბერს	2,485,489
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (მე-6 შენიშვნა)	269,220
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი	171,384
2019 წლის 31 დეკემბერს	2,926,093

ქვემოთ წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის სავაჭრო დებიტორული დავალიანების საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარების შესახებ, ანარიცხების მატრიცის გამოყენებით:

	სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები					
	არც ვადაგადაცი ლებული და არც გაუფასუ- რებული	ვადაგადაცილებული დღეები				
		30 დღეზე ნაკლები	30-60 დღე	61-90 დღე	90 დღეზე მეტი	სულ
2019 წლის 31 დეკემბერი						
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთი	–	0.08%	0.05%	0.00%	98%	
მთლიანი შეფასებული მოსალოდნელი დეფოლტირებული საბალანსო ღირებულება	1,677,310	106,303	2,460,584	216	2,974,785	7,219,198
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	–	(80)	(1,275)	–	(2,924,738)	(2,926,093)

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბერი	სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები					
	არც ვადაგადაცი ლებული და არც გაუფასუ- რებული	ვადაგადაცილებული დღეები				
		30 დღეზე ნაკლები	30-60 დღე	61-90 დღე	90 დღეზე მეტი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთი	–	0.6%	0.7%	0.7%	96%	
მთლიანი შეფასებული მოსალოდნელი დეფოლტირებული საბალანსო ღირებულება	665,223	1,536,063	19,128	325,488	2,578,902	5,124,804
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	–	(918)	(15)	(243)	(2,484,313)	(2,485,489)

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავდა ნაშთებს საბანკო ანგარიშებზე. ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკში ერიცხება პროცენტი, საბანკო ანგარიშებზე შეთანხმებული განაკვეთების შესაბამისად. მიმდინარე ანგარიშებზე პროცენტი ირიცხება მიმდინარე ანგარიშების შესაბამისი განაკვეთებით (ლარი: 6-9%, აშშ დოლარი: 3%). პროცენტი მიმდინარე ანგარიშებზე განხილულია მე-7 შენიშვნაში.

14. საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

კომპანიის საწესდებო კაპიტალი 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 30,391,470 ლარს შეადგენდა და მას სრულად ფლობს საქართველოს მთავრობა.

ექსკლუზიური მართვის შესახებ გაფორმებული და მოგვიანებით შეცვლილი ხელშეკრულების თანახმად, კომპანიის მართვის ყველა უფლება, ასევე უფლება მთელ მის მოგებაზე 49 წლით აქვს გადაცემული მშობელ კომპანიას. ხელშეკრულებას ვადა ეწურება 2055 წელს.

გადაფასების რეზერვი

აქტივების გადაფასების რეზერვი გამოიყენება ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების ზრდის აღრიცხვისთვის, და ასევე შემცირების აღრიცხვისთვის იმდენად, რამდენადაც ღირებულების შემცირება უკავშირდება ღირებულების ზრდას იმავე აქტივზე, რომელიც მანამდე კაპიტალში იყო აღიარებული. რეზერვის გამოყენება დივიდენდების გადასახდელად არ შეიძლება.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

14. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

გაუნაწილებელი მოგება

ექსკლუზიური მართვის უფლებების მიხედვით, ამ უფლებების მფლობელს შეუძლია მიიღოს მოგება კომპანიის საქმიანობიდან მხოლოდ ექსკლუზიური მართვის უფლებების მოქმედების ვადის განმავლობაში, ანუ 2006 წლის 22 ივლისიდან 2055 წლის 22 ივლისამდე. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაუნაწილებელი მოგებიდან 35,938,233 ლარი მიეკუთვნება კომპანიის მიერ 2006 წლის 22 ივლისამდე მიღებულ მოგებას და ამიტომ ის არ ექვემდებარება დივიდენდების სახით განაწილებას მშობელ კომპანიაზე.

დივიდენდები

2019 წელს კომპანიამ გამოაცხადა 5,596,972 ლარის დივიდენდები (2018 წ.: 2,796,445 ლარი).
2019 წელს კომპანიამ გადაიხადა მისი 2018 წლის 1,837,000 ლარის სადივიდენტო კრედიტორული დავალიანება და ნაწილობრივ გადაიხადა 2019 წლის დივიდენდები 4,101,870 ლარის ოდენობით.

15. სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება

	2019	2018
	ლარი	ლარი
კრედიტორული დავალიანება დაკავშირებული მხარეებისთვის მიმართ (17.1 შენიშვნა)	5,721,306	3,012,423
გრძელვადიან აქტივებში გადასახდელი თანხები	521,999	1,221,426
სხვა კრედიტორული დავალიანება	648,124	673,891
	6,891,429	4,907,740

16. ანარიცხები

	გამოუყენებელი შვებულებები	გადასახადები (18.4 შენიშვნა)	სულ
2017 წლის 31 დეკემბერს წლის დანარიცხი	142,008	1,340,392	1,482,400
2018 წლის 31 დეკემბერს წლის დანარიცხი	–	–	–
2018 წლის 31 დეკემბერს წლის დანარიცხი	142,008	1,340,392	1,482,400
2019 წლის 31 დეკემბერს წლის დანარიცხი	2,468	–	2,468
2019 წლის 31 დეკემბერს	144,476	1,340,392	1,484,868

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

17.1 საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული გარიგებები

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია იმ გარიგებების მთლიანი თანხა, რომლებიც შესაბამის ფინანსურ წელს დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელდა:

გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან და ნაშთები საოპერაციო საქმიანობაში	შესყიდვები დაკავშირებული მხარეებისგან (ა)	შემოსავალი დაკავშირებული მხარეებისგან (ბ)	დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები*	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ**
2019				
მშობელი კომპანია	3,184,335	2,108,529	887,088	5,709,631
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები				
შპს „პეტროტრანსი“	–	–	60,223	–
შპს „რომპეტროლ ჯორჯია“	203,936	–	–	11,675
2018				
მშობელი კომპანია	2,834,782	1,367,324	609,013	3,012,423
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები				
შპს „პეტროტრანსი“	–	–	56,210	–
შპს „რომპეტროლ ჯორჯია“	433,288	–	11,189	–

* დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები აღირიცხება სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაწილში და არ არის გაუფასურებული (მე-12 შენიშვნა).

** ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ აღირიცხება სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების ნაწილში (მე-15 შენიშვნა).

- (ა) კომპანიას იჯარით აქვს აღებული საბუქსირო გემები „თამარა 1“ და „თამარა 2“ მშობელი კომპანიისგან. გარდა ამისა, 2018 წელს კომპანიამ მშობელი კომპანიისგან ასევე მიიღო შეძენილი დიზელის საწვავის და მაზუტის გადატვირთვის მომსახურებები (8.2 შენიშვნა).
- (ბ) კომპანიას მშობელი კომპანიისთვის იჯარით აქვს გადაცემული 1-ლი, მე-2, მე-3 ნავმისადგომები და აგრეთვე სარეიდო სადგომი (18.3 შენიშვნა) და მას სანავსადგურო მომსახურებასაც უწევს.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17.2 ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული გარიგებები

ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები შემოსავალი		დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები	
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული ფინანსური იჯარა			
2019			
მშობელი კომპანია (18.3 შენიშვნა)	388,710	3,824,346	
2018			
მშობელი კომპანია (18.3 შენიშვნა)	354,666	3,780,127	
დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხები	ვალუტა	საპროცენტო ხარჯი	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები			
2019			
	აშშ დოლარი	–	310,572
შპს „პეტროტრანსი“ (გ)			
2018			
	აშშ დოლარი	–	289,876
შპს „პეტროტრანსი“ (გ)			
(გ) კომპანიამ საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო - შპს „პეტროტრანსისგან“ მიიღო სესხი, მომავალში გადასაყიდად დიზელის საწვავის და მაზუტის შესყიდვის დაფინანსების მიზნით. სესხის ძირითადი თანხა სრულად დაიფარა 2017 წელს. დარჩენილი ნაშთი 310,572 ლარის (2018 წ.: 289,876 ლარი) ოდენობით წარმოადგენს საპროცენტო კრედიტორულ დავალიანებას.			

17.4 გარიგებები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

კომპანიის ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი 2019 წელს 5 პირისგან შედგებოდა (2018: 5). 2019 წელს მათი მთლიანი ანაზღაურება მოიცავდა ხელფასებს, პრემიებს და დაბინავების ხარჯებს 2,203,962 ლარის (2018 წ.: 1,767,550 ლარი) ოდენობით.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. პირობითი ვალდებულებები

18.1 საიჯარო ვალდებულებები - კომპანია, როგორც მოიჯარე

2007 წლის 19 სექტემბერს კომპანიამ (შემდგომში „მოიჯარე“) გააფორმა საიჯარო ხელშეკრულება მშობელ კომპანიასთან, 16,767 კვადრატული მეტრი ფართის მქონე მიწის ნაკვეთის დროებით მფლობელობისა და სარგებლობაზე 2055 წლამდე, წლიური გადასახადით 12,575 აშშ დოლარის ოდენობით.

კომპანია ასევე იჯარით იღებს შესაბამის საბუქსირო გემებს, 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადით და ასევე აქვს დაბლი ღირებულების მქონე იჯარები. ამ იჯარებისთვის, კომპანია სარგებლობს „მოკლევადიანი იჯარის“ და „დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის“ აღიარებისგან გათავისუფლების უფლებით. მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებთან დაკავშირებული დანახარჯები შესულია გასაყიდ ღირებულებაში, სათაურით „საიჯარო ხარჯები“ (მე-5 შენიშვნა).

ქვემოთ მოცემულია გამოყენების უფლებით გადაცემული აღიარებული აქტივების საბალანსო ღირებულება და მოძრაობები პერიოდის განმავლობაში:

	გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი ლარი
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	326,956
ამორტიზაციის ხარჯი	(8,530)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	318,426

ქვემოთ მოცემულია საიჯარო ვალდებულების საიჯარო ღირებულება (რომელიც საიჯარო ვალდებულებებშია შესული) და მოძრაობა წლის განმავლობაში:

	საიჯარო ვალდებულება ლარი
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	326,956
საპროცენტო განაკვეთის გაზრდა	33,929
გადახდები	(35,696)
საკურსო ზარალი	24,969
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	350,158

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.2 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - კომპანია, როგორც მემიჯარე

კომპანიას, როგორც მემიჯარეს, მნიშვნელოვანი საოპერაციო იჯარის ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული.

ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის იჯარა

2007 წლის აპრილში კომპანია დათანხმდა შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალისთვის“ მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების, საბორნე ტერმინალის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე 13.6 ჰექტარის მიწის ნაკვეთის გადაცემაზე 48 წლიანი იჯარით, რომლის ვადაც 2055 წლის 30 ივნისს იწურება. კომპანიამ საიჯარო გადასახდელები გადანაწილა ფინანსურ და საოპერაციო იჯარების ელემენტებს შორის, თითოეული ელემენტის იჯარის უფლებით ფლობის სამართლიანი ღირებულებების პროპორციულად.

მე-7 ნავმისადგომის იჯარა

2019 წლის აპრილში კომპანიამ იჯარით გასცა ნავმისადგომი. მოიჯარემ იჯარით აღებულ მიწის ნაკვეთზე დაიწყო ახალი ტერმინალის მშენებლობა კარბიდის გადასატვირთად. საიჯარო ხელშეკრულება ძალაშია 10 წლის ვადით და ის შეიძლება გახანგრძლივდეს დამატებითი 10 წლით. ხელშეკრულების ვადის გასვლის ან შეწყვეტის შემდეგ, ტერმინალი დაინგრევა და მიწის ნაკვეთი დაბრუნდება იჯარის დასაწყისში არსებულ მდგომარეობას.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არაგაუქმებად საოპერაციო იჯარაზე მინიმალური სამომავლო მოთხოვნები:

	2019	2018
	ლარი	ლარი
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
ერთი წლის განმავლობაში	2,411,066	1,447,416
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	14,062,722	7,484,844
5 წელზე მეტი	69,800,691	63,117,095
	86,274,479	72,049,355

2019 და 2018 წლების საოპერაციო იჯარიდან შემოსავალი მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
	ლარი	ლარი
ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალისთვის		
გადასახდელი ნავმისადგომების საიჯარო ქირა	2,359,186	2,079,774
მე-7 ნავმისადგომის იჯარა	754,825	–
ამწეების და ბარჟის საიჯარო ქირა	111,753	418,062
სხვა იჯარა	285,564	344,976
	3,511,328	2,842,812

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - კომპანია, როგორც მეიჯარე

კომპანიას, როგორც მეიჯარეს, ორი მნიშვნელოვანი ფინანსური იჯარის ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული.

ბათუმის ნავთობტერმინალის იჯარა

1999 წლის 18 ოქტომბერს კომპანიამ შშობელ კომპანიასთან გააფორმა საიჯარო ხელშეკრულება 1-ლი, მე-2, მე-3 ნავმისადგომების და სარეიდო სადგომის იჯარით გადაცემაზე 10 წლის ვადით. მოიჯარეს უფლება აქვს კიდევ 10 წლით გააგრძელოს ხელშეკრულება. იჯარის მაქსიმალურმა ვადამ არ უნდა გადააჭარბოს 99 წელს. 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით ნავმისადგომების სასარგებლო გამოყენების ვადები განისაზღვრა 14 წლით, 2030 წლის 31 ოქტომბრამდე. 2009 წლის 18 ოქტომბერს და 2019 წლის 18 ოქტომბერს საიჯარო ხელშეკრულება გაგრძელდა 10 წლით იმავე პირობებით და უცვლელი საიჯარო ტარიფით. ზემოთ აღნიშნული ნავმისადგომები იმდენად სპეციალიზებულია, რომ მათი გამოყენება მნიშვნელოვანი ინვესტიციებისა და განახლების გარეშე მხოლოდ შშობელ კომპანიას შეუძლია. კომპანია აღნიშნულ იჯარას აღრიცხავს ფინანსური იჯარის სახით. ხელშეკრულებაში შესული ცვალეზადი საიჯარო გადასახადი აღირიცხება შემოსავლის მუხლში პირობითი საიჯარო ქირის სახით.

ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის ფინანსური იჯარა

კომპანიას აქვს ფინანსური იჯარა ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალთან მე-4, მე-5 და მე-6 ნავმისადგომებზე (18.2 შენიშვნა).

სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახდელები ფინანსური იჯარის ფარგლებში, წმინდა მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დღევანდელ ღირებულებასთან ერთად ასეთია:

	ბათუმის ნავთობტერმი- ნალის იჯარა	ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის იჯარა	სულ
	ლარი	ლარი	ლარი
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
ერთი წლის განმავლობაში	606,591	113,451	720,042
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	2,426,366	434,759	2,861,125
5 წელზე მეტი	3,032,957	3,398,897	6,431,854
სულ მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	6,065,914	3,947,107	10,013,021
გამოკლებული: ფინანსური ხარჯები	(2,241,569)	(3,213,795)	(5,455,364)
მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულება	3,824,345	733,312	4,557,657

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - კომპანია, როგორც მეიჯარე (გაგრძელება)

	ბათუმის ნავთობტერმი- ნალის იჯარა	ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის იჯარა	სულ
	ლარი	ლარი	ლარი
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
ერთი წლის განმავლობაში	566,168	106,478	672,646
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ არაუმეტეს ხუთი წლისა	2,264,671	409,342	2,674,013
5 წელზე მეტი	3,397,007	3,257,678	6,654,685
სულ მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	6,227,846	3,773,498	10,001,344
გამოკლებული: ფინანსური ხარჯები	(2,447,719)	(3,088,467)	(5,536,186)
მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულება	3,780,127	685,031	4,465,158

2019 და 2018 წლების ფინანსურ იჯარაზე დარიცხული საპროცენტო შემოსავალი ასეთი იყო:

	ბათუმის ნავთობტერმი- ნალის იჯარა	ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის იჯარა	სულ
	ლარი	ლარი	ლარი
2019			
საპროცენტო შემოსავალი ფინანსური იჯარიდან (17.2 შენიშვნა)	388,710	88,963	477,673
2018			
საპროცენტო შემოსავალი ფინანსური იჯარიდან (17.2 შენიშვნა)	354,666	88,424	443,090

აღნიშნული იჯარით გადაცემული მიწა მოიცავს შპს „საქართველოს რკინიგზის“ საკუთრებაში არსებულ გარკვეულ ინფრასტრუქტურას (შემდგომში „ობიექტები“). საიჯარო ხელშეკრულების თანახმად, კომპანია ვალდებული იყო ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის მოთხოვნის შემთხვევაში მოეხდინა ამ ობიექტების დემონტაჟი. იმის გათვალისწინებით, რომ დემონტაჟისთვის საჭირო დროისა და ხარჯების შეფასება შეუძლებელი იყო, კომპანიამ არ გაითვალისწინა ეს ხარჯები საიჯარო ხელშეკრულების თავდაპირველი აღიარებისას და ასეთი ხარჯები გაწეულად ჩათვალა.

2011 წელს კომპანიამ ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალისგან მიიღო ობიექტების დემონტაჟის მოთხოვნა. კომპანიამ მშობელი კომპანიისგან შეისყიდა მიწის ნაკვეთი და დაასრულა ახალი ობიექტის მშენებლობა საქართველოს რკინიგზისთვის. 2014 წლის 1 იანვრამდე აღნიშნულ სამუშაოებზე კომპანიას დახარჯული აქვს 1,493,595 ლარი და მთლიანი თანხა გატარებული აქვს ხარჯებში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - კომპანია, როგორც მეიჯარე (გაგრძელება)

მშენებლობა გადაეცემა საქართველოს რკინიგზას 2020 წლის მეორე კვარტალში, რის შემდეგაც კომპანია დაიწყებს ობიექტის დემონტაჟს. როდესაც ახალი ობიექტი გადაეცემა შპს „საქართველოს რკინიგზას“, ის დაექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას.

18.4 საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები

კომპანიას აქვს დარიცხული ანარიცხები, რომლებიც დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის შეძლებისდაგვარად ზუსტ შეფასებებზე. საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. ხელმძღვანელობის მიერ გარიგებებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობების ინტერპრეტაციები შეიძლება ექვემდებარებოდეს დაყენონ შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანოებმა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები.

კომპანიას ინსპექცია ჩაუტარა საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა. შემოწმებამ მოიცვა 2010 წლის 1 იანვრიდან 2015 წლის 1 იანვრამდე პერიოდი და შეეხო დამატებული ღირებულების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, უკუდაბეგვრის დღგ-ს და იმპორტის გადასახადს, და ასევე 2010 წლიდან 2013 წლამდე პერიოდი, სადაც შეეხო მოგების გადასახადს და საშემოსავლო გადასახადს. 2015 წლის 4 დეკემბერს საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა გასცა საგადასახადო შემოწმების აქტი 2010-2014 წლებზე. აღნიშნული აქტის მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა დარიცხა 7,284,431 ლარის ოდენობის დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. კომპანია არ დაეთანხმა საქართველოს შემოსავლების სამსახურის მიერ დაკისრებულ გადასახადებს, ჯარიმებსა და საურავებს და მისი გადაწყვეტილება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში გაასაჩივრა. 2016 წლის 23 სექტემბერს ფინანსთა სამინისტრომ გამოსცა გადაწყვეტილება, რომლის საფუძველზეც, 2,009,000 ლარის ოდენობით დარიცხული თანხები უნდა გადამოწმებულიყო აუდიტის დეპარტამენტის მიერ. ამის შედეგად, აუდიტის განყოფილებამ გამოსცა თავისი გადაწყვეტილებები 2017 წლის 11 მაისსა და 13 სექტემბერს. ამ გადაწყვეტილებების თანახმად, ძირითადი თანხის დიდი ნაწილი და ჯარიმები და საურავები გაუქმდა, ხოლო 879,000 ლარის ოდენობის თანხა კვლავაც რჩებოდა დავის საგნად. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა ფინანსთა სამინისტროში. კომპანიის მოლოდინით, გასაჩივრების შედეგი 2020 წლის განმავლობაში გახდება ცნობილი.

რაც შეეხება დარიცხული თანხის დარჩენილ ნაწილს, ის არ ექვემდებარება აუდიტის დეპარტამენტის მხრიდან გადამოწმებას, რადგან კომპანიამ გაასაჩივრა ეს თანხა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში, რომლის გადაწყვეტილება 2020 წლის განმავლობაში გახდება ხელმისაწვდომი.

ხელმძღვანელობამ შეაფასა საგადასახადო შემოწმების ანგარიშში ასახული თითოეული პოზიციის დადებითი შედეგის ალბათობა და მიაჩნია, რომ არ არის მოსალოდნელი 1,340,392 ლარის ოდენობით დარიცხული ანარიცხების გარდა დამატებითი ეკონომიკური სარგებლის გადინება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულება მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებებს, პროცენტიან სესხებზე დარიცხულ პროცენტს, სესხებს და სადივიდენტო კრედიტორულ დავალიანებას. კომპანიას აქვს სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები, ასევე ვალდებულებები საოპერაციო და ფინანსური იჯარის საფუძველზე და ნაღდი ფული ბანკში, რომლებიც პირდაპირ მისი ოპერაციებიდან წარმოიქმნება. კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკებს.

კომპანიის საბაზრო რისკი უმნიშვნელოა, რადგანაც ის არ ფლობს ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს ან ვალდებულებებს, რომლებზეც სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობა იმერყევებს საბაზრო ფასებში ცვლილებების გამო.

კომპანია არ ფლობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

კომპანიის უფროსი ხელმძღვანელობა ზედამხედველობს კომპანიის წინაშე არსებული რისკების მართვას. კომპანია საკმაოდ შეზღუდულად ეწევა ისეთ საქმიანობას, რომლის დროსაც ფინანსური რისკის აღება მოუწევდა. იგი არ ეწევა წარმოებული ინსტრუმენტებით რაიმე საქმიანობას, რისკის მართვის ან სხვა მიზნებისთვის.

(i) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით კომპანიას ფინანსური ზარალი მიადგება. კომპანიას საკრედიტო რისკი ემუქრება საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო დებიტორული დავალიანება) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, ასევე ბანკებსა და ფინანსურ ინსტიტუტებში განთავსებული ანაბრებიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ მოცულობას საანგარიშგებო თარიღისთვის წარმოადგენს სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების საბალანსო ღირებულება 4,293,105 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 2,639,315 ლარი), ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 9,357,657 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 2,864,949 ლარი) და საიჯარო დებიტორული დავალიანებების საბალანსო ღირებულება 10,347,640 ლარის (2018 წ.: 9,497,247 ლარი) ოდენობით.

სავაჭრო და საიჯარო დებიტორული დავალიანებები

სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთი მოიცავს მშობელი კომპანიის ნაშთებს და აგრეთვე მესამე მხარეების ნაშთებს, რომლებიც მაქსიმუმ 30-90 დღის ვადაში იფარება (მე-12 შენიშვნა).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა

(i) საკრედიტო რისკი

საიჯარო დებიტორული დავალიანება მშობელი კომპანიის მხრიდან აღირიცხა ნავმისადგომების იჯარისა და ნავთობის გადაზიდვის ღირებულების თაობაზე შეთანხმებების შესაბამისად. საიჯარო დებიტორული დავალიანება მშობელი კომპანიისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 887,088 ლარს (2018 წ.: 609,013 ლარი). სხვა საიჯარო დებიტორული დავალიანება მოიცავს ხელშეკრულებ საიჯარო ხელშეკრულებებს მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების, საბორნე ტერმინალის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე მესამე პირებზე მიწის ნაკვეთის გადაცემის შესახებ.

2019 წლის 31 დეკემბერს კომპანიას 41 კლიენტი ჰყავდა (2018 წ.: 46). მათგან ორ კლიენტს ჰქონდა ერთ მილიონ ლარზე მეტი ნაშთი. გაუფასურების ანალიზი მსხვილი კლიენტებისთვის ხდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებელი ანარიცხების მატრიცის გამოყენებით, ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის. დარეზერვების დონე ეფუძნება ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობას. ზოგადად, სავაჭრო დებიტორული დავალიანება ჩამოიწერება, თუ ისინი 91 დღეზე მეტი პერიოდით არის ვადაგადაცილებული და არ წარმოდგენენ სამართალგამოყენების საგანს. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მე-12 შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის სავაჭრო დებიტორული დავალიანების საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარების შესახებ, ანარიცხების მატრიცის გამოყენებით:

ფულადი დეპოზიტები

კომპანია საკრედიტო რისკს მართავს ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრების უდიდესი ნაწილის საქართველოს წამყვან ბანკებში განთავსებით. კომპანიის ხელმძღვანელობა მუდმივად აკონტროლებს იმ ბანკების სტატუსს, სადაც ანაბრები აქვს განთავსებული, ასევე ყოველდღიურად კონტროლდება ძირითადი კლიენტებისა და შესაბამისი მისაღები ანგარიშების სტატუსიც.

(ii) ლიკვიდურობის რისკი

კომპანია ფულადი სახსრების დეფიციტის რისკს აკონტროლებს ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი გადინებისა და შემოდინების ანალიზით ერთ თვეზე ნაკლები, ერთიდან სამ თვემდე, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ერთიდან ხუთ წლამდე პერიოდებისთვის.

კომპანიის მიზანია, დაკავშირებული მხარეების სესხების გამოყენებით ბალანსის დაცვა დაფინანსების უწყვეტობის შენარჩუნებასა და მოქნილობას შორის.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ii) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული გადახდების საფუძველზე.

	მოთხოვნამდე ლარი	3 თვეზე ნაკლები ლარი	3-დან 12 თვემდე ლარი	1-დან 5 წლამდე ლარი	5 წელზე მეტი ლარი	სულ ლარი
2019						
პროცენტიან სესხებზე დარიცხული პროცენტი (17.2 შენიშვნა)	310,572	–	–	–	–	310,572
სავაჭრო და სხვა დავალიანება გადასახდელი დივიდენდები (17.3 შენიშვნა)	–	7,494,241	–	–	–	7,494,241
საიჯარო ვალდებულება	3,332,102	–	–	–	–	3,332,102
	–	3,144	9,431	62,875	370,963	446,413
	3,642,674	7,497,385	9,431	62,875	370,963	11,583,328
2018						
პროცენტიან სესხებზე დარიცხული პროცენტი (17.2 შენიშვნა)	289,876	–	–	–	–	289,876
სავაჭრო და სხვა დავალიანება გადასახდელი დივიდენდები (17.3 შენიშვნა)	–	4,913,703	–	–	–	4,913,703
	1,837,000	–	–	–	–	1,837,000
	2,126,876	4,913,703	–	–	–	7,040,579

(iii) სავალუტო რისკის მგრძნობელობა

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსების მერყეობის გამო.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია კომპანიის დასაბეგრი მოგების მგრძნობელობა აშშ დოლარის კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვალებადობის მიმართ, როცა ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია (ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებების გამო). კომპანიის ყველა დანარჩენ ვალუტასთან დაკავშირებული რისკები არა არსებობს.

	აშშ დოლარის კურსის ცვლილება	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
2019	+10.00%	1,473,205
	-5.00%	(736,602)
2018	+11.00%	1,427,327
	-11.00%	(1,427,327)

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

(iv) სამართლიანი ღირებულება

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებებისგან საბალანსო ანგარიშის გამოშვების თარიღისთვის მათი მოკლევადიანი ხასიათის გამო. ყველა ის ფინანსური აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაც შეფასებული ან გაცხადებულია, იერარქიის მესამე დონეს არის მიკუთვნებული.

20. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	2019 წლის 1 იანვარი	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	საკურსო ზარალი	გამოცხადე- ბული დივიდენდი	ფულადი ნაკადები	2019 წლის 31 დეკემბერი
პროცენტიან სესხებზე დარიცხული პროცენტი	289,876	–	20,696	–	–	310,572
გადასახდელი დივიდენდი	1,837,000	–	–	5,596,972	(4,101,870)	3,332,102
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები	2,126,876	–	20,696	5,596,972	(4,101,870)	3,642,674

	2018 წლის 1 იანვარი	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	საკურსო ზარალი	გამოცხადე- ბული დივიდენდი	ფულადი ნაკადები	2018 წლის 31 დეკემბერი
პროცენტიან სესხებზე დარიცხული პროცენტი	280,735	–	9,141	–	–	289,876
გადასახდელი დივიდენდი	6,933,304	754,696	–	2,793,445	(8,644,445)	1,837,000
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები	7,214,039	754,696	9,141	2,793,445	(8,644,445)	2,126,876

21. შემდგომი მოვლენები

ახალი კორონავირუსის („Covid-19“) არსებობა დადასტურდა 2020 წლის დასაწყისში და მისმა გავრცელებამ იმოქმედა როგორც ქართულ, ისე - საერთაშორისო ეკონომიკაზე. კომპანია ვირუსის გავრცელებას მიიჩნევს საბალანსო უწყისის შემდგომ შეუცვლელ მოვლენად. იმის გამო, რომ სიტუაცია სწრაფად ვითარდება, ჩვენს ბიზნესზე მისი სრული გავლენა ჯერჯერობით ვერ შეფასდება. თუმცა ჩვენ ყურადღებით ვაკონტროლებთ სიტუაციას.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაის“ მიერ 2020 წლის 18 მარტს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.

Batumi Sea Port LLC

Financial statements

*for the year ended 31 December 2019
together with independent auditor's report*

Independent auditor's report

To the Management and Shareholders of
Batumi Sea Port LLC

Opinion

We have audited the financial statements of Batumi Sea Port LLC (hereinafter, the "Company", which comprise the statement of financial position as at 31 December 2019, and the statement of comprehensive income, statement of changes in equity and statement of cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements present fairly, in all material respects, the financial position of the Company as at 31 December 2019 and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRSs).

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the *Auditor's responsibilities for the audit of the financial statements* section of our report. We are independent of the Company in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards) (IESBA Code), and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with the IESBA Code. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Other information included in the Company's 2019 Annual Report

Other information consists of the information included in the Company's 2019 Annual Report, other than the financial statements and our auditor's report thereon. Management is responsible for the other information.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact. We have nothing to report in this regard.

Responsibilities of management for the financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with IFRSs, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Company or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Auditor's responsibilities for the audit of the financial statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- ▶ Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- ▶ Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Company's internal control.
- ▶ Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- ▶ Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Company to cease to continue as a going concern.

- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

Ruslan Khoroshvili

On behalf of EY LLC

Tbilisi, Georgia

18 March, 2020

**Building a better
working world**

- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

Ruslan Khoroshvili

On behalf of EY LLC

Tbilisi, Georgia

18 March, 2020

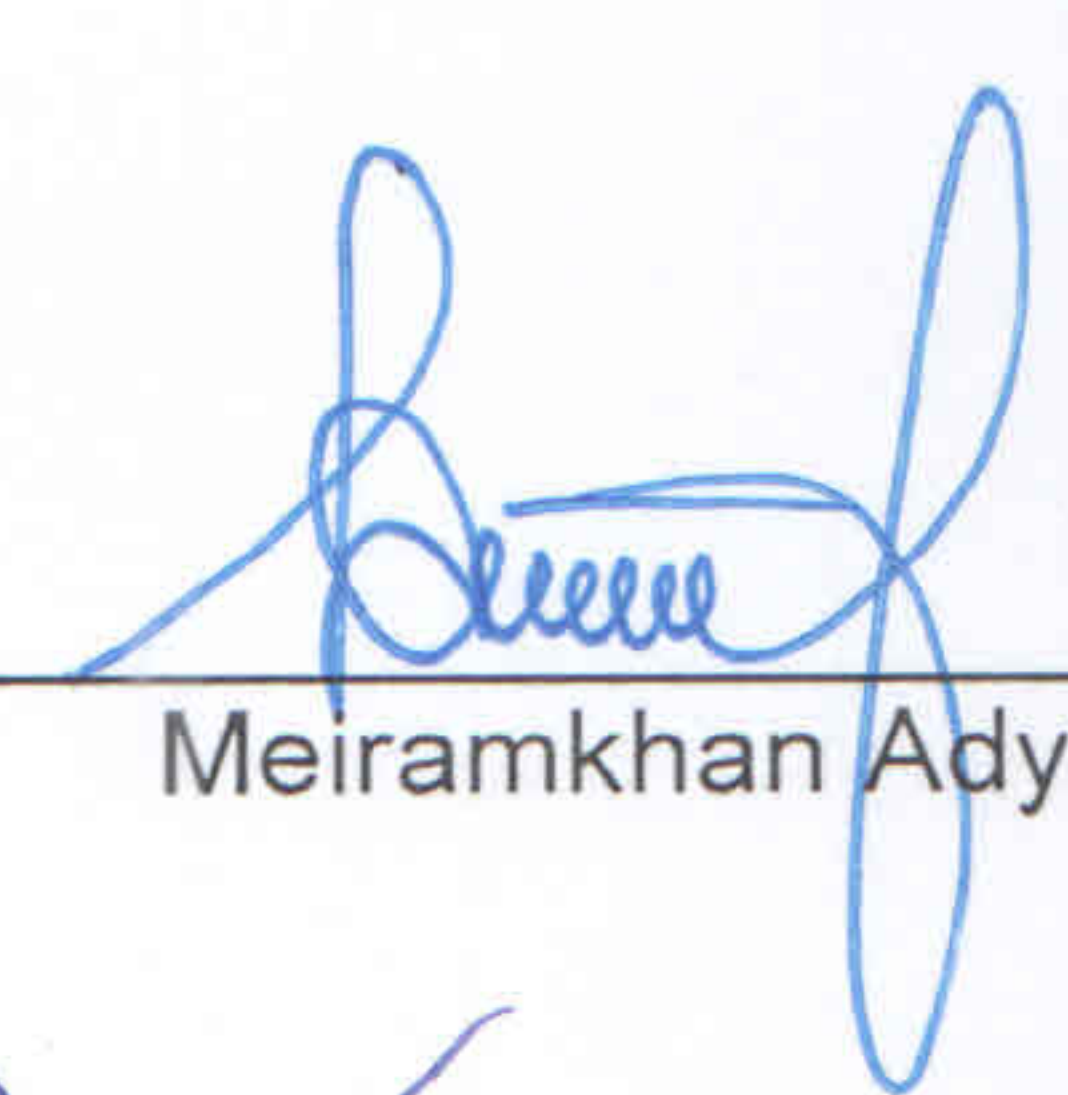
Batumi Sea Port LLC

Statement of comprehensive income for the year ended 31 December 2019

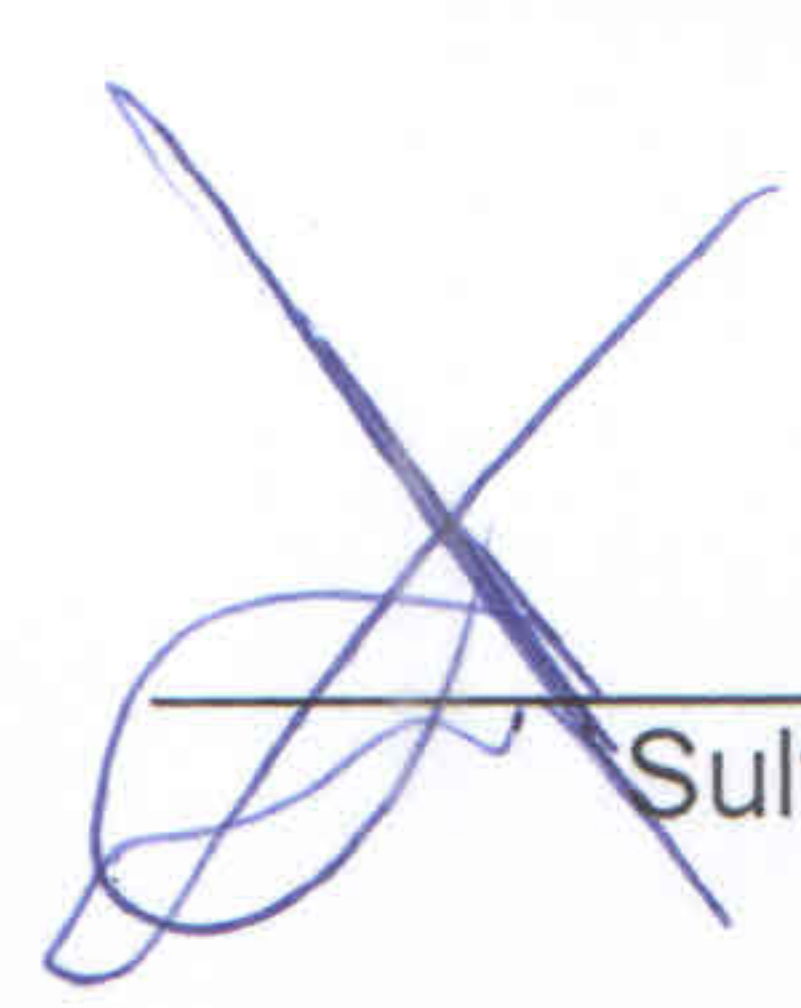
	Notes	2019 GEL	2018 GEL
Revenue	4	41,191,021	43,863,402
Cost of sales	5	(28,332,393)	(30,108,677)
Gross profit		12,858,628	13,754,725
General and administrative expenses	6	(5,502,053)	(5,132,461)
Revaluation loss / impairment of property, plant and equipment	9	(7,349,086)	(3,048,036)
Operating profit		7,489	5,574,228
Finance income	7	966,896	714,720
Finance costs	7	(33,929)	(754,696)
Foreign exchange gain, net		424,648	223,964
Other non-operating income	8.1	978,894	1,562,724
Other non-operating expenses	8.2	(1,227,586)	(1,723,968)
Profit before tax		1,116,412	5,596,972
Income tax expense		-	-
Profit for the year		1,116,412	5,596,972
Other comprehensive loss			
<i>Other comprehensive income not to be reclassified to profit or loss in subsequent periods</i>			
Revaluation gain/ (impairment loss) of property, plant and equipment		27,108,949	(20,259,053)
Total comprehensive income/(loss) for the year		28,225,361	(14,662,081)

These financial statements were approved by management on 18 March 2020 and were signed on its behalf by:

General Director

Meiramkhan Adylkhanov

Chief Financial Officer

Sultan Kassymov

The accompanying notes on pages 8-39 are an integral part of these financial statements.

Batumi Sea Port LLC

Statement of comprehensive income

for the year ended 31 December 2019

	Notes	2019 GEL	2018 GEL
Revenue	4	41,191,021	43,863,402
Cost of sales	5	(28,332,393)	(30,108,677)
Gross profit		12,858,628	13,754,725
General and administrative expenses	6	(5,502,053)	(5,132,461)
Revaluation loss / impairment of property, plant and equipment	9	(7,349,086)	(3,048,036)
Operating profit		7,489	5,574,228
Finance income	7	966,896	714,720
Finance costs	7	(33,929)	(754,696)
Foreign exchange gain, net		424,648	223,964
Other non-operating income	8.1	978,894	1,562,724
Other non-operating expenses	8.2	(1,227,586)	(1,723,968)
Profit before tax		1,116,412	5,596,972
Income tax expense		–	–
Profit for the year		1,116,412	5,596,972
Other comprehensive loss			
<i>Other comprehensive income not to be reclassified to profit or loss in subsequent periods</i>			
Revaluation gain/ (impairment loss) of property, plant and equipment		27,108,949	(20,259,053)
Total comprehensive income/(loss)for the year		28,225,361	(14,662,081)

These financial statements were approved by management on 18 March 2020 and were signed on its behalf by:

General Director

Meiramkhan Adylkhanov

Chief Financial Officer

Sultan Kassymov

The accompanying notes on pages 8-39 are an integral part of these financial statements.

Batumi Sea Port LLC

Statement of financial position

for the year ended 31 December 2019

	Notes	2019 GEL	2018 (Restated*) GEL
Assets			
Non-current assets			
Property, plant and equipment	9	168,318,601	150,627,233
Right of use assets	18.1	318,426	–
Intangible assets	10	921,462	1,133,596
Receivable under operating lease	18.2	4,239,228	3,584,673
Receivable under finance lease	18.2	3,837,615	3,792,512
Total non-current assets		177,635,332	159,138,014
Current assets			
Inventories	11	1,219,731	1,159,846
Trade receivables, net	12	4,293,105	2,639,315
Taxes prepaid, other than income tax		1,354,819	1,131,695
Current portion of receivable under operating lease	18.2	1,550,755	1,447,416
Current portion of receivable under finance lease	18.3	720,042	672,646
Prepayments		27,710	29,842
Cash and cash equivalents	13	9,357,657	2,864,949
Total current assets		18,523,819	9,945,709
Total assets		196,159,151	169,083,723
Equity and liabilities			
Equity			
Charter capital	14	30,391,470	30,391,470
Retained earnings		49,167,560	51,475,528
Revaluation reserve		103,390,880	78,454,523
Total equity		182,949,910	160,321,521
Non-current liabilities			
Long-term lease liabilities	18.1	316,252	–
Total non-current liabilities		316,252	–
Current liabilities			
Trade payables	15	6,891,429	4,907,740
Short-term portion of lease liabilities	18.1	33,906	–
Accrued interest on interest bearing loans	17.2	310,572	289,876
Dividend payable	17.3	3,332,102	1,837,000
Contract liabilities		237,300	239,223
Other payables		602,812	5,963
Provisions	16	1,484,868	1,482,400
Total current liabilities		12,892,989	8,762,202
Total liabilities		13,209,241	8,762,202
Total equity and liabilities		196,159,151	169,083,723

* Certain amounts shown here do not correspond to the 2018 financial statements and reflect adjustments made, refer to Note 2.4.

The accompanying notes on pages 8-39 are an integral part of these financial statements.

Batumi Sea Port LLC

Statement of changes in equity

for the year ended 31 December 2019

	Charter capital	Retained earnings	Revaluation reserve	Total equity
	GEL	GEL	GEL	GEL
Balance as at 31 December 2017	30,391,470	46,830,958	100,555,245	177,777,673
Profit for the year	–	5,596,972	–	5,596,972
Other comprehensive loss	–	–	(20,259,053)	(20,259,053)
Decrease in revaluation reserve of disposed property, plant and equipment	–	–	(626)	(626)
Depreciation transfer of revaluation reserve	–	1,841,043	(1,841,043)	–
Dividends (Note 14)	–	(2,793,445)	–	(2,793,445)
Balance at 31 December 2018	30,391,470	51,475,528	78,454,523	160,321,521
Profit for the year	–	1,116,412	–	1,116,412
Other comprehensive gain	–	–	27,108,949	27,108,949
Decrease in revaluation reserve of disposed property, plant and equipment	–	215,029	(215,029)	–
Depreciation transfer of revaluation reserve	–	1,957,563	(1,957,563)	–
Dividends (Note 14)	–	(5,596,972)	–	(5,596,972)
Balance at 31 December 2019	30,391,470	49,167,560	103,390,880	182,949,910

The accompanying notes on pages 8-39 are an integral part of these financial statements.

Batumi Sea Port LLC

Statement of cash flows

for the year ended 31 December 2019

	Notes	2019 GEL	2018 (Restated*) GEL
Operating activities			
Profit before tax		1,116,412	5,596,972
<i>Non-cash adjustment to reconcile profit before tax to net cash flows</i>			
Depreciation of property, plant and equipment	9	5,973,456	5,642,868
Amortisation of intangible assets	10	220,888	219,933
Amortisation of right of use asset	18.1	8,530	–
Revaluation loss / impairment loss of property, plant and equipment	9	7,349,086	3,048,036
Loss on disposal of property, plant and equipment	8	182,472	8,991
Allowance for expected credit losses	6	269,220	8,815
Movements in provisions	16	(2,468)	–
Foreign exchange gain on financing and investing activities		(340,421)	(149,068)
Finance income	7	(966,896)	(714,720)
Finance costs	7	33,929	754,696
<i>Working capital adjustments</i>			
Change in inventories		(59,885)	795,900
Change in trade receivables		(1,923,010)	1,396,431
Change in taxes prepaid, other than income tax		(223,124)	(730,437)
Change in receivable from operating lease		(757,894)	(519,002)
Change in prepayments		2,132	24,636
Change in trade payables		3,382,543	(1,974,220)
Change in contract liabilities		(1,923)	(398,337)
Change in other payables		596,849	(687,187)
		14,859,896	12,324,307
Income tax paid		–	(246,813)
Net cash flows from operating activities		14,859,896	12,077,494
Investing activities			
Purchase of property, plant and equipment		(4,886,403)	(2,801,207)
Purchase of intangible assets		(8,754)	(10,180)
Proceeds from sale of property, plant and equipment		99,944	–
Receipt from finance leases		88,963	626,373
Interest received on bank deposits	7	489,223	271,630
Net cash flows used in investing activities		(4,217,027)	(1,913,384)
Financing activities			
Dividend paid	17.3	(4,101,870)	(8,644,443)
Interest paid on lease liability	18.1	(35,696)	–
Net cash flows used in financing activities		(4,137,566)	(8,644,443)
Net increase in cash		6,505,303	1,519,667
Net foreign exchange difference on cash and cash equivalents		(12,595)	(14,420)
Cash and cash equivalents at 1 January		2,864,949	1,359,702
Cash and cash equivalents at 31 December		9,357,657	2,864,949

* Certain amounts shown here do not correspond to the 2018 financial statements and reflect adjustments made, refer to Note 2.4.

Material non-cash transactions

During 2019 the trade payables in the amount of GEL 1,313,578 was netted off with the finance lease receivable.

The accompanying notes on pages 8-39 are an integral part of these financial statements.

Batumi Sea Port LLC
Notes to the financial statements
for the year ended 31 December 2019

1. Corporate information

Batumi Sea Port LLC (the Company) was founded in 2000 as a state-owned entity, owned and controlled by the State of Georgia.

As at 31 December 2019 the control over the Company is exercised by Batumi Oil Terminal LLC (the BOT or the Parent) by the virtue of agreement dated 22 July 2006 for the Exclusive Management Right of 100% of the State-owned shares in the Company for the term of 49 years.

JSC KazTransOil (the KTO), an entity domiciled in Kazakhstan, is a 100% shareholder of the BOT.

The ultimate controlling party of the Company is "Samruk-Kazyna National Welfare Fund", which is owned and controlled by the Government of the Republic of Kazakhstan.

The Company owns and manages a multi-functional sea port located in Batumi, Georgia (the Batumi Sea Port). The Batumi Sea Port consists of oil terminal, container terminal, ferry terminal, dry-cargo terminal, and passenger terminals. Dry-cargo and passenger terminals, as well as port services are operated by the Company. Oil terminal, container terminal and ferry terminals are leased to other operators (Note 18).

The registered office of the Company is 15, Baku str., Batumi, Georgia.

2. Significant accounting policies

2.1 Basis of preparation

The financial statements of the Company have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRSs) as issued by the International Accounting Standards Board (IASB).

The financial statements have been prepared on a historical cost basis, except for property, plant and equipment that has been measured at fair value.

2.2 Summary of significant accounting policies

The accounting policies set out below have been applied consistently to all periods presented in these financial statements.

(a) Foreign currency transactions

The financial statements are presented in Georgian Lari (GEL), which is the Company's functional currency. All financial information presented in GEL has been rounded to the nearest Lari, except when otherwise indicated. Transactions in foreign currencies are initially recorded at GEL spot rates at the date the transaction first qualifies for recognition.

Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies are retranslated at GEL spot rate of exchange at the reporting date. All differences arising on settlement or translation of monetary items are taken to the statement of comprehensive income. Non-monetary items that are measured in terms of historical cost in a foreign currency are translated using the exchange rates as at the dates of the initial transactions. Non-monetary items measured at fair value in a foreign currency are translated using the exchange rates at the date when the fair value is determined.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

In determining the spot exchange rate to use on initial recognition of the related asset, expense or income (or part of it) on the derecognition of a non-monetary asset or non-monetary liability relating to advance consideration, the date of the transaction is the date on which the Company initially recognises the non-monetary asset or non-monetary liability arising from the advance consideration. If there are multiple payments or receipts in advance, the Company determines the transaction date for each payment or receipt of advance consideration.

(b) Current versus non-current classification

The Company presents assets and liabilities in the statement of financial position based on current/non-current classification. An asset is classified as current when it is:

- ▶ Expected to be realised or intended to be sold or consumed in normal operating cycle;
- ▶ Held primarily for the purpose of trading;
- ▶ Expected to be realised within twelve months after the reporting period; or
- ▶ Cash or cash equivalent unless restricted from being exchanged or used to settle a liability for at least twelve months after the reporting period.

All other assets are classified as non-current.

A liability is current when:

- ▶ It is expected to be settled in normal operating cycle;
- ▶ It is held primarily for the purpose of trading;
- ▶ It is due to be settled within twelve months after the reporting period; or
- ▶ There is no unconditional right to defer the settlement of the liability for at least twelve months after the reporting period.

The Company classifies all other liabilities as non-current.

(c) Revenue

Revenue from contracts with customers is recognized when control of the goods or services are transferred to the customer at an amount that reflects the consideration to which the Company expects to be entitled in exchange for those goods and services.

The Company assesses its revenue arrangements against specific criteria in order to determine if it is acting as principal or agent. The Company has generally concluded that it is acting as a principal in its revenue arrangements.

In the financial statements, the Company generally recognizes revenue for the following types:

Rendering of services

Revenue from the dry cargo transshipment services and revenue from servicing of the vessels entering the port is recognized at a point in time on the basis of actual volumes of dry cargo transported and port services rendered during the reporting period.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

For the services which were not fully rendered up to the reporting date, as in the case of vessels which are being serviced at the reporting date, revenue is recognised by reference to the stage of completion. Stage of completion is measured by reference to physical measurements of services to be performed, such as volume of loaded cargo as compared to total volume to be loaded.

Rental income

Rental income arising from operating leases is accounted for on a straight-line basis over the lease terms and is included in revenue in the statement of comprehensive income due to its operating nature.

Interest income

For all financial instruments measured at amortized cost, interest income is recorded using the effective interest rate (EIR). The EIR is the rate that exactly discounts the estimated future cash receipts over the expected life of the financial instrument or a shorter period, where appropriate, to the net carrying amount of the financial asset. Interest income is included in finance income in the statement of comprehensive income.

Contract balances

Contract assets

A contract asset is the right to consideration in exchange for goods or services transferred to the customer. If the Company performs by transferring goods or services to a customer before the customer pays consideration or before payment is due, a contract asset is recognised for the earned consideration that is conditional. The Company does not have contract assets.

Trade receivables

A receivable represents the Company's right to an amount of consideration that is unconditional (i.e., only the passage of time is required before payment of the consideration is due).

Contract liabilities

A contract liability is recognised if a payment is received or a payment is due (whichever is earlier) from a customer before the Company transfers the related goods or services. Contract liabilities are recognised as revenue when the Company performs under the contract (i.e., transfers control of the related goods or services to the customer).

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

(d) Taxes

Current income tax

The annual profit earned by entities other than banks, insurance companies and microfinance organizations is not taxed in Georgia starting from 1 January 2017. Corporate income tax is paid on dividends and is levied on profit distributed as dividends to the shareholders that are individuals or non-residents of Georgia at the rate of 15/85 of net distribution. The corporate income tax arising from the payment of dividends is accounted for as a liability and expense in the period in which dividends are declared, regardless of the actual payment date or the period for which the dividends are paid. In certain circumstances, deductions from income tax charge payable are available that are accounted as reduction of income tax expense related to respective distribution. Due to the nature of the Georgian taxation system, no deferred tax assets and liabilities arise for the entities registered in Georgia. Withholding tax payable in respect of dividend distribution to the shareholders of the Company is recognized as deduction from equity in the statement of changes in equity.

Georgian tax legislation also provides for charging corporate income tax on certain transactions that are considered deemed profit distributions (for example, transactions at non-market prices, non-business related expenses or supply of goods and services free of charge). Taxation of such transactions is accounted similar to operating taxes and is reported as other taxes within other non-operating expenses in income statement.

Value added tax

Revenues, expenses and assets are recognised net of the amount of value added tax, except:

- ▶ When the value added tax incurred on a purchase of assets or services is not recoverable from the taxation authority, in which case the value added tax is recognised as part of the cost of acquisition of the asset or as part of the expense item as applicable;
- ▶ When receivables and payables that are stated with the amount of value added tax included.

The net amount of value added tax recoverable from, or payable to, the taxation authority is included as part of taxes prepaid, other than income tax or taxes payable, other than income tax in the statement of financial position.

Net presentation of tax assets and liabilities

Starting from 1 January 2016 changes were introduced in Georgian legislation on the rules of tax settlement. Based on new rules, Revenue Service of Georgia monitors taxpayers' net indebtedness towards to the State by introducing a consolidated account of taxpayer. Therefore, the Company presents assets and liabilities related to all taxes payables or receivables on a net basis.

(e) Financial instruments – initial recognition and subsequent measurement

A financial instrument is any contract that gives rise to a financial asset of one entity and a financial liability or equity instrument of another entity.

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

(i) Financial assets

Initial recognition and measurement

Financial assets are classified, at initial recognition, as subsequently measured at amortised cost, fair value through other comprehensive income fair value through profit or loss and fair value.

The classification of financial assets at initial recognition depends on the financial asset's contractual cash flow characteristics and the Company's business model for managing them. With the exception of trade receivables that do not contain a significant financing component or for which the Company has applied the practical expedient, the Company initially measures a financial asset at its fair value plus, in the case of a financial asset not at fair value through profit or loss, transaction costs. Trade receivables that do not contain a significant financing component or for which the Company has applied the practical expedient are measured at the transaction price determined under IFRS 15 *Revenue from Contracts with Customers*.

In order for a financial asset to be classified and measured at amortised cost or fair value through OCI, it needs to give rise to cash flows that are 'solely payments of principal and interest (SPPI)' on the principal amount outstanding. This assessment is referred to as the SPPI test and is performed at an instrument level.

The Company's business model for managing financial assets refers to how it manages its financial assets in order to generate cash flows. The business model determines whether cash flows will result from collecting contractual cash flows, selling the financial assets, or both. Financial assets classified and measured at amortised cost are held within a business model with the objective to hold financial assets in order to collect contractual cash flows.

Purchases or sales of financial assets that require delivery of assets within a time frame established by regulation or convention in the market place (regular way trades) are recognised on the trade date, i.e., the date that the Company commits to purchase or sell the asset.

The Company's financial assets include funds in credit institutions, trade receivables and receivables under finance and operating leases.

Subsequent measurement

For purposes of subsequent measurement, financial assets are classified in four categories:

- ▶ Financial assets at amortised cost (debt instruments);
- ▶ Financial assets at fair value through OCI with recycling of cumulative gains and losses (debt instruments);
- ▶ Financial assets designated at fair value through OCI with no recycling of cumulative gains and losses upon derecognition (equity instruments);
- ▶ Financial assets at fair value through profit or loss.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

Financial assets at amortised cost (debt instruments)

This category is the most relevant to the Company. The Company measures financial assets at amortised cost if both of the following conditions are met:

- ▶ The financial asset is held within a business model with the objective to hold financial assets in order to collect contractual cash flows; and
- ▶ The contractual terms of the financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding.

Financial assets at amortised cost are subsequently measured using the effective interest method and are subject to impairment. Gains and losses are recognised in profit or loss when the asset is derecognised, modified or impaired.

The Company's financial assets at amortised cost includes trade receivables, funds in credit institutions (cash and cash equivalents, bank deposits) and receivables under finance and operating leases.

Derecognition

A financial asset (or, where applicable a part of a financial asset or part of a group of similar financial assets) is primarily derecognized when:

- ▶ The rights to receive cash flows from the asset have expired;
- ▶ The Company has transferred its rights to receive cash flows from the asset or has assumed an obligation to pay the received cash flows in full without material delay to a third party under a "pass-through" arrangement; and either (a) the Company has transferred substantially all the risks and rewards of the asset, or (b) the Company has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset, but has transferred control of the asset.

When the Company has transferred its rights to receive cash flows from an asset or has entered into a pass-through arrangement, it evaluates if, and to what extent, it has retained the risks and rewards of ownership. When it has neither transferred nor retained substantially all of the risks and rewards of the asset, nor transferred control of the asset, the Company continues to recognize the transferred asset to the extent of its continuing involvement. In that case, the Company also recognizes an associated liability. The transferred asset and the associated liability are measured on a basis that reflects the rights and obligations that the Company has retained.

Continuing involvement that takes the form of a guarantee over the transferred asset is measured at the lower of the original carrying amount of the asset and the maximum amount of consideration that the Company could be required to repay.

Impairment of financial assets

Further disclosures relating to impairment of financial assets are also provided in the following notes:

- ▶ Disclosures for significant assumptions (Note 3);
- ▶ Trade receivables (Note 12).

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

The Company recognises an allowance for expected credit losses (ECLs) for all debt instruments not held at fair value through profit or loss. ECLs are based on the difference between the contractual cash flows due in accordance with the contract and all the cash flows that the Company expects to receive. ECL are discounted at an approximation of the original effective interest rate for a similar instrument with a similar credit rating.

ECLs are recognised in two stages. For credit exposures for which there has not been a significant increase in credit risk since initial recognition, ECLs are provided for credit losses that result from default events that are possible within the next 12-months (a 12-month ECL). For those credit exposures for which there has been a significant increase in credit risk since initial recognition, a loss allowance is required for credit losses expected over the remaining life of the exposure, irrespective of the timing of the default (a lifetime ECL).

For trade receivables and receivables under finance and operating leases, the Company applies a simplified approach in calculating ECLs. Therefore, the Company does not track changes in credit risk, but instead recognises a loss allowance based on lifetime ECLs at each reporting date. The Company has established a provision matrix that is based on its historical credit loss experience, adjusted for forward-looking factors specific to the debtors and the economic environment.

For funds in credit institutions (cash and cash equivalent, bank deposits), the Company calculated ECLs based on the 12-month ECL. The 12-month ECL is the portion of lifetime ECLs that results from default events on a financial instruments that are possible within 12 month after the reporting date. However, when there has been a significant increase in credit risk since origination, the allowance will be based on the lifetime ECL.

The Company considers a financial asset in default when contractual payments are 90 days past due. However, in certain cases, the Company may also consider a financial asset to be in default when internal or external information indicates that the Company is unlikely to receive the outstanding contractual amounts in full before taking into account any credit enhancements held by the Company. A financial asset is written off when there is no reasonable expectation of recovering the contractual cash flows.

(ii) Financial liabilities

Initial recognition and measurement

Financial liabilities are classified, at initial recognition, as financial liabilities at fair value through profit or loss, loans and borrowings, payables, or as derivatives designated as hedging instruments in an effective hedge, as appropriate.

All financial liabilities are recognised initially at fair value and, in the case of loans and borrowings and payables, net of directly attributable transaction costs.

All financial liabilities of the Company at 31 December 2019 and 2018 are classified as loans and borrowings category and are comprises of trade and other payables, accrued interest on interest bearing loans, dividend payables and lease liabilities.

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

Subsequent measurement

For purposes of subsequent measurement, financial liabilities are classified in two categories:

- ▶ Financial liabilities at fair value through profit or loss;
- ▶ Financial liabilities at amortised cost (loans and borrowings). This is the category most relevant to the Company.

The Company's financial liabilities, after initial recognition, are subsequently measured at amortized cost using the effective interest rate method. Gains and losses are recognized in the statement of comprehensive income when the liabilities are derecognized as well as through the EIR amortization process.

Amortized cost is calculated by taking into account any discount or premium on acquisition and fee or costs that are an integral part of the EIR. The EIR amortization is included in finance cost in the statement of comprehensive income.

Derecognition

A financial liability is derecognized when the obligation under the liability is discharged or cancelled or expires.

When an existing financial liability is replaced by another from the same lender on substantially different terms, or the terms of an existing liability are substantially modified, such an exchange or modification is treated as a derecognition of the original liability and the recognition of a new liability, and the difference in the respective carrying amounts is recognised in the statement of comprehensive income.

(iii) Offsetting of financial instruments

Financial assets and financial liabilities are offset, and the net amount reported in the statement of financial position if there is a currently enforceable legal right to offset the recognised amounts and there is an intention to settle on a net basis, or to realise the assets and settle the liabilities simultaneously.

(iv) Fair value of financial instruments

The Company measures financial instruments at fair value at each balance sheet date.

Fair value is the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date. The fair value measurement is based on the presumption that the transaction to sell the asset or transfer the liability takes place either:

- ▶ In the principal market for the asset or liability; or
- ▶ In the absence of a principal market, in the most advantageous market for the asset or liability.

The principal or the most advantageous market must be accessible to by the Company.

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

The fair value of an asset or a liability is measured using the assumptions that market participants would use when pricing the asset or liability, assuming that market participants act in their economic best interest.

A fair value measurement of a non-financial asset takes into account a market participant's ability to generate economic benefits by using the asset in its highest and best use or by selling it to another market participant that would use the asset in its highest and best use.

The Company uses valuation techniques that are appropriate in the circumstances and for which sufficient data are available to measure fair value, maximizing the use of relevant observable inputs and minimizing the use of unobservable inputs.

All assets and liabilities for which fair value is measured or disclosed in the financial statements are categorized within the fair value hierarchy, described as follows, based on the lowest level input that is significant to the fair value measurement as a whole:

- ▶ Level 1 – quoted (unadjusted) market prices in active markets for identical assets or liabilities.
- ▶ Level 2 – valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is directly or indirectly observable.
- ▶ Level 3 – valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is unobservable.

For assets and liabilities that are recognized in the financial statements on a recurring basis, the Company determines whether transfers have occurred between levels in the hierarchy by re-assessing categorization (based on the lowest level input that is significant to the fair value measurement as a whole) at the end of each reporting period.

For the purpose of fair value disclosures, the Company has determined classes of assets and liabilities on the basis of the nature, characteristics and risks of the asset or liability and the level of the fair value hierarchy, as explained above.

(f) Cash dividend and non-cash distribution to the parent

The Company recognizes a liability to make cash or non-cash distributions to the parent when the distribution is authorized and the distribution is no longer at the discretion of the Company. As per the article 8 of the Law of Georgia of Entrepreneurs, a distribution is authorized when it is approved by the resolution of the General Meeting of partners and shareholders. A corresponding amount is recognized directly in equity.

Non-cash distributions are measured at the fair value of the assets to be distributed with fair value re-measurement recognized directly in equity.

Upon distribution of non-cash assets, any difference between the carrying amount of the liability and the carrying amount of the assets distributed is recognized in the statement of comprehensive income.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

(g) Property, plant and equipment

Property, plant and equipment is measured at fair value less accumulated depreciation and impairment loss recognized after the date of revaluation. Valuations are performed with sufficient frequency to ensure that the fair value of a revalued asset does not differ materially from its carrying amount.

When significant parts of property, plant and equipment are required to be replaced at intervals, the Company recognises such parts as individual assets with specific useful lives and depreciates them accordingly. All other repair and maintenance costs are recognised in the statement of comprehensive income as incurred.

A fair value measurement takes into account a market participant's ability to generate economic benefits by using the asset in its highest and best use or by selling it to another market participant that would use the asset in its highest and best use.

Any revaluation surplus is credited to the assets revaluation reserve included in the equity section of the statement of financial position, except to the extent that it reverses a revaluation decrease of the same asset previously recognised as an expense, in which case the increase is recognised as gain on revaluation. A revaluation deficit is recognised as an expense, except to the extent that it offsets an existing surplus on the same asset recognised in the asset revaluation reserve.

An annual transfer from the asset revaluation reserve to retained earnings is made for the difference between depreciation based on the revalued carrying amount of the assets and depreciation based on the assets original cost. Additionally, accumulated depreciation as at the revaluation date is eliminated against the gross carrying amount of the asset and the net amount is restated to the revalued amount of the asset. Upon disposal, any revaluation reserve relating to the particular asset being sold, leased under finance lease or dismantled is transferred to retained earnings.

Depreciation is calculated on a straight-line basis over the estimated useful lives of the assets in years as follows:

	Useful lives
Buildings and constructions	Up to 50
Electrical equipment	Up to 50
Ships	Up to 25
Furniture	5-20
Land improvement	5-30

Assets are depreciated from the month of acquisition or, in respect of self-constructed assets, from the month the asset is completed and put into operation. Land is not depreciated.

An item of property, plant and equipment and any significant part initially recognised is derecognised upon disposal or when no future economic benefits are expected from its use or disposal. Any gain or loss arising on derecognition of the asset (calculated as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset) is included in the statement of comprehensive income when the asset is derecognised.

The residual values, useful lives and methods of depreciation of property, plant and equipment are reviewed at each financial year end and adjusted prospectively, if appropriate.

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

(h) Leases

The Company assesses at contract inception whether a contract is, or contains, a lease. That is, if the contract conveys the right to control the use of an identified asset for a period of time in exchange for consideration.

Company as a lessee

The Company applies a single recognition and measurement approach for all leases, except for short-term leases and leases of low-value assets. The Company recognises lease liabilities to make lease payments and right-of-use assets representing the right to use the underlying assets.

i) Right-of-use assets

The Company recognises right-of-use assets at the commencement date of the lease (i.e., the date the underlying asset is available for use). Right-of-use assets are measured at cost, less any accumulated depreciation and impairment losses, and adjusted for any remeasurement of lease liabilities. The cost of right-of-use assets includes the amount of lease liabilities recognised, initial direct costs incurred, and lease payments made at or before the commencement date less any lease incentives received. Right-of-use assets are depreciated on a straight-line basis over the shorter of the lease term and the estimated useful lives of the assets.

If ownership of the leased asset transfers to the Company at the end of the lease term or the cost reflects the exercise of a purchase option, depreciation is calculated using the estimated useful life of the asset. The Company has no such lease agreements. The right-of-use assets are also subject to impairment. Refer to the accounting policies in the section 2.2 impairment of non-financial assets.

ii) Lease liabilities

At the commencement date of the lease, the Company recognises lease liabilities measured at the present value of lease payments to be made over the lease term. The lease payments include fixed payments (including in-substance fixed payments) less any lease incentives receivable, variable lease payments that depend on an index or a rate, and amounts expected to be paid under residual value guarantees. The lease payments also include the exercise price of a purchase option reasonably certain to be exercised by the Company and payments of penalties for terminating the lease, if the lease term reflects the Company exercising the option to terminate. Variable lease payments that do not depend on an index or a rate are recognised as expenses in the period in which the event or condition that triggers the payment occurs. In calculating the present value of lease payments, the Company uses its incremental borrowing rate at the lease commencement date because the interest rate implicit in the lease is not readily determinable. After the commencement date, the amount of lease liabilities is increased to reflect the accretion of interest and reduced for the lease payments made.

iii) Short-term leases and leases of low-value assets

The Company applies the short-term lease recognition exemption to its short-term leases (i.e., those leases that have a lease term of 12 months or less from the commencement date and do not contain a purchase option). It also applies the lease of low-value assets recognition exemption to leases that are considered to be low value. Lease payments on short-term leases and leases of low-value assets are recognised as expense on a straight-line basis over the lease term.

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

Company as a lessor

Leases in which the Company does not transfer substantially all the risks and rewards incidental to ownership of an asset are classified as operating leases. Rental income arising is accounted for on a straight-line basis over the lease terms and is included in revenue in the statement of profit or loss due to its operating nature. Initial direct costs incurred in negotiating and arranging an operating lease are added to the carrying amount of the leased asset and recognised over the lease term on the same basis as rental income. Contingent rents are recognised as revenue in the period in which they are earned.

(i) Intangible assets

Intangible assets acquired separately are measured on initial recognition at cost. The cost of intangible assets acquired in a business combination is their fair value at the date of acquisition.

Following initial recognition, intangible assets are carried at cost less any accumulated amortisation and accumulated impairment losses.

Internally generated intangibles, excluding capitalised development costs, are not capitalised and the related expenditure is reflected in profit or loss in the period in which the expenditure is incurred.

The useful lives of intangible assets are assessed as finite and are limited to 39 years.

Intangible assets with finite lives are amortised over the useful economic life and assessed for impairment whenever there is an indication that the intangible asset may be impaired.

The amortisation period and the amortisation method for an intangible asset with a finite useful life are reviewed at least at the end of each reporting period. Changes in the expected useful life or the expected pattern of consumption of future economic benefits embodied in the asset is accounted for by changing the amortisation period or method, as appropriate, and are treated as changes in accounting estimates. The amortisation expense on intangible assets with finite lives is recognised in the statement of comprehensive income in the expense category consistent with the function of the intangible assets.

The Company does not have intangible assets with indefinite useful lives.

Gains or losses arising from derecognition of an intangible asset are measured as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset and are recognised in profit or loss when the asset is derecognised.

(j) Transactions with entities under common control

All transactions with entities under common control are measured at cost, unless otherwise required by different IFRS such as IFRS 2 *Share-based Payment* or IFRS 9 *Financial Instruments: Recognition and Measurement*. In the cases when transactions do not include consideration, they are measured at zero.

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

(k) Impairment of non-financial assets

The Company assesses, at each reporting date, whether there is an indication that an asset may be impaired. If any indication exists, or when annual impairment testing for an asset is required, the Company estimates the asset's recoverable amount. An asset's recoverable amount is the higher of an asset's or cash-generating unit's (CGU) fair value less costs of disposal and its value in use. The recoverable amount is determined for an individual asset, unless the asset does not generate cash inflows that are largely independent of those from other assets or groups of assets. When the carrying amount of an asset or CGU exceeds its recoverable amount, the asset is considered impaired and is written down to its recoverable amount.

In assessing value in use, the estimated future cash flows are discounted to their present value using a pre-tax discount rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the asset. In determining fair value less costs of disposal, recent market transactions are taken into account. If no such transactions can be identified, an appropriate valuation model is used. These calculations are corroborated by valuation multiples, quoted share prices for publicly traded companies or other available fair value indicators.

The Company bases its impairment calculation on detailed budgets and forecast calculations. These budgets and forecast calculations generally cover a period of 5 years. A long-term growth rate is calculated and applied to project future cash flows after the fifth year.

Impairment losses of continuing operations are recognised in the statement of comprehensive income in expense categories consistent with the function of the impaired asset, except for property previously revalued with the revaluation taken to other comprehensive income. In this case, the impairment is also recognised in other comprehensive income up to the amount of any previous revaluation.

(l) Inventories

Inventories are valued at the lower of cost and net realisable value.

Costs incurred in bringing each product to its present location and condition are accounted for, as follows:

- Raw materials: are valued at purchase cost and includes transport and handling costs.

Net realisable value is the estimated selling price in the ordinary course of business, less estimated costs of completion and the estimated costs necessary to make the sale. The inventories are expensed first-in/first-out basis.

(m) Cash and cash equivalents

Cash and cash equivalents in the statement of financial position comprise cash at banks and on hand. Cash in bank comprises of interest-bearing current accounts.

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

(n) Provisions

Provisions are recognised when the Company has a present obligation (legal or constructive) as a result of a past event, it is probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation and a reliable estimate can be made of the amount of the obligation. When the Company expects some or all of a provision to be reimbursed, for example the reimbursement is recognised as a separate asset, but only when the reimbursement is virtually certain. The expense relating to a provision is presented in the statement of profit or loss net of any reimbursement. If the effect of the time value of money is material, provisions are discounted using a current pre-tax rate that reflects, when appropriate, the risks specific to the liability. When discounting is used, the increase in the provision due to the passage of time is recognised as a finance cost.

2.3 Changes in accounting policies and disclosures

New and amended standards and interpretations

The following new standards and amendments became effective as at 1 January 2019:

The Company applied IFRS 16 *Leases* for the first time. The nature and effect of the changes as a result of adoption of this new accounting standard is described below.

Following amendments and interpretations apply for the first time in 2019, but do not have any impact on the financial statements of the Company. The Company has not early adopted any standards, interpretations or amendments that have been issued but are not yet effective:

- ▶ IFRIC Interpretation 23 *Uncertainty over Income Tax Treatments*;
- ▶ Amendments to IFRS 9 *Prepayment Features with Negative Compensation*;
- ▶ Amendments to IAS 28 *Long-term Interests in Associates and Joint Ventures*;
- ▶ Amendments to IAS 19 *Plan Amendment, Curtailment or Settlement*;
- ▶ Annual IFRS *Improvement Process*:
  - ▶ IFRS 3 *Business Combinations* – previously held Interests in a joint operation;
  - ▶ IFRS 11 *Joint Arrangements* – previously held Interests in a joint operation;
  - ▶ IAS 12 *Income Taxes* – income tax consequences of payments on financial instruments classified as equity;
  - ▶ IAS 23 *Borrowing Costs* – borrowing costs eligible for capitalisation.

IFRS 16 Leases

IFRS 16 supersedes IAS 17 *Leases*, IFRIC 4 *Determining whether an Arrangement Contains a Lease*, SIC-15 *Operating Leases – Incentives* and SIC-27 *Evaluating the Substance of Transactions Involving the Legal Form of a Lease*. The standard sets out the principles for the recognition, measurement, presentation and disclosure of leases and requires lessees to recognise most leases on the balance sheet.

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.3 Changes in accounting policies and disclosures (continued)

Lessor accounting under IFRS 16 is substantially unchanged from IAS 17. Lessors will continue to classify leases as either operating or finance leases using similar principles as in IAS 17. Therefore, IFRS 16 does not have an impact for leases where the Company is the lessor.

The Company adopted IFRS 16 using the modified retrospective method of adoption with the date of initial application of 1 January 2019. The Company elected to use the transition practical expedient to not reassess whether a contract is, or contains, a lease at 1 January 2019. Instead, the Company applied the standard only to contracts that were previously identified as leases applying IAS 17 and IFRIC 4 at the date of initial application.

For leases previously classified as operating leases under IAS 17, a lessee recognises a lease liability measured at the present value of the remaining lease payments, discounted using the lessee's incremental borrowing rate at the date of initial application. A lessee measures the right-of-use asset on a lease-by-lease basis, at either:

- ▶ Its carrying amount as if IFRS 16 had always been applied since the commencement date, but using a discount rate based on the lessee's incremental borrowing rate at the date of initial application (Alternative 1);
- ▶ An amount equal to the lease liability, adjusted for previously recognised prepaid or accrued lease payments (Alternative 2). The Company elected to use Alternative 2.

Under the modified retrospective approach (Alternative 2), the lease liability is also measured based on the remaining lease payments discounted using the incremental borrowing rate as of the date of initial application. In this case, the carrying amount of the right-of-use asset is an amount equal to the carrying amount of the lease liability on the date of initial application.

The Company elected to use the transition practical expedient to not reassess whether a contract is or contains a lease at 1 January 2019. Instead, the Company applied the standard only to contracts that were previously identified as leases applying IAS 17 and IFRIC 4 at the date of initial application.

Upon adoption of IFRS 16, the Company applied a single recognition and measurement approach for all leases except for short-term leases and leases of low-value assets.

Based on the above, as at 1 January 2019:

- ▶ Right-of-use assets and lease liabilities of GEL 327,000 were recognized and presented separately in the statement of financial position.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

2. Significant accounting policies (continued)

2.4 Reclassification of prior year balances

During 2019, the Company changed presentation of tax assets and liabilities in its financial statements and recognized assets and liabilities on a net basis.

The presentation of comparative figures has been adjusted to be consistent with the presentation of the current period amounts:

The effects of restatements on the statement of financial position as at 31 December 2018 was as follows:

	As previously reported	Restatements	As restated
Taxes prepaid, other than income tax	13,597,653	(12,465,958)	1,131,695
Total assets	181,549,681	(12,465,958)	169,083,723
Income tax payable	3,674,702	(3,674,702)	–
Taxes payable, other than income tax	8,791,256	(8,791,256)	–
Total liabilities	21,228,160	(12,465,958)	8,762,202

The effects of restatements on the statement of cash flows as at 31 December 2018 was as follows:

	As previously reported	Restatements	As restated
Change in taxes prepaid, other than income tax	(428,603)	(301,834)	(730,437)
Change in taxes payable, other than income tax	(301,834)	301,834	–
Net cash flows from operating activities	12,077,494	–	12,077,494

2.5 Standards issued but not yet effective

The standards and interpretations that are issued, but not yet effective, up to the date of issuance of the Company's separate financial statements are limited to Amendments to IAS 1 and IAS 8 *Definition of Material*.

In October 2018, the IASB issued amendments to IAS 1 *Presentation of Financial Statements* and IAS 8 *Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors* to align the definition of 'material' across the standards and to clarify certain aspects of the definition. The new definition states that, 'Information is material if omitting, misstating or obscuring it could reasonably be expected to influence decisions that the primary users of general purpose financial statements make on the basis of those financial statements, which provide financial information about a specific reporting entity.

The amendments to the definition of material is not expected to have a significant impact on the Company's financial statements.

Other standards and interpretations issued but not yet effective are listed below. Those standards not expected to have an impact on the Company:

- ▶ Amendments to IFRS 3 *Definition of a Business*;
- ▶ IFRS 17 *Insurance Contracts*.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

3. Significant accounting judgments, estimates and assumptions

The preparation of the Company's financial statements requires Management to make judgments, estimates and assumptions that affect the reported amounts of revenues, expenses, assets and liabilities, and the accompanying disclosures, and the disclosure of contingent liabilities. Uncertainty about these assumptions and estimates could result in outcomes that require a material adjustment to the carrying amount of the assets or liabilities affected in future periods.

Judgments

In the process of applying the Company's accounting policies, Management has made the following judgments, which have the most significant effect on the amounts recognised in the financial statements:

Finance lease – Company as lessor

The Company has entered into leases on its berths 1, 2, 3 and an offshore mooring with the Parent. The Company has determined, based on an evaluation of the terms and conditions of the arrangements, that it transfers all the significant risks and rewards of ownership of these properties to the lessee and accounts for the contracts as finance lease (Note 18).

The Company is also in another lease arrangement with Batumi International Container Terminal Limited (BICT) to lease out berths 4, 5, 6, a ferry terminal, certain machinery and equipment and a land plot of 13.6 hectare. The lease was concluded in April 2007 and is for 48 years, expiring on 30 June 2055. The Company has determined, based on an evaluation of the terms and conditions of the arrangement that it has transferred all the significant risks and rewards of ownership of these properties, except for the land plot to the lessee. Accordingly, the Company has allocated lease payments between finance lease and operating lease elements in proportion to fair values of leasehold interests in each element (Note 18).

Judgments related to the classification of the leases effect accounting for these leases and may have material impact on the reported figures.

Estimates and assumptions

The key assumptions concerning the future and other key sources of estimation uncertainty at the reporting date, that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year, are described below. The Company based its assumptions and estimates on parameters available when the financial statements were prepared. Existing circumstances and assumptions about future developments, however, may change due to market changes or circumstances arising beyond the control of the Company. Such changes are reflected in the assumptions when they occur.

Revaluation of property, plant and equipment

The Company assessed fair value of its property, plant and equipment as of 31 July 2019. The assets were grouped into cash-generating units ("CGU"). The fair values were determined using the valuation methods based on the best use premise.

3. Significant accounting judgments, estimates and assumptions (continued)

Estimates and assumptions (continued)

The fair value of the BSP's operating assets has been determined based on discounted cash flow model. The fair value of property, plant and equipment has been defined as the net present value of the discounted cash flows generated by the business of the BSP, adjusted for fair value of net working capital and non-specialized property, plant and equipment. Fair value of the land plots was estimated using market approach, using prices and other relevant information generated by market offers involving identical or comparable assets. As a result of revaluation, the fair value of lands as of 31 July 2019 was estimated as GEL 76,892,291 while the fair value of other assets was estimated as GEL 90,778,286. The BSP owns 5 land plots with a total area of 23.60 ha. Land plots are located within city of Batumi (central, intermediate and peripheral zones). Average price per square meter equals to GEL 326. The square meter prices vary from GEL 33 to GEL 1,319 depending on the location and other parameters of the land.

Forecasting of cash flows is based on financial budgets approved by the management of the Parent and of the KTO covering 2020-2024 years period, as well as an estimate of a terminal value. The value in use was estimated using a discount rate of 11.8% and terminal growth rate of 2%.

The results of the assessment of fair value are sensitive to expected volumes of services provided, the level of tariffs for services provided, start of transshipment of additional volumes of carbide from 2020, the amount of capital and operating expenditures.

The fair value of the BSP's operating assets are most sensitive to the assumption associated with sales volumes and discount rates, and fair value of the BSP's non-operating land is most sensitive to the change in the market price of land in Batumi. Thus, the decrease in volumes by 5% for the period from 2020 to 2024 would reduce the fair value by GEL 19.2 million. The increase in the discount rate by 1% would result in decrease of fair value by GEL 4.9 million. A 5% decrease in the price per square meter would result in decrease in fair value by GEL 3,884,615.

Management performed analysis of indications that the carrying value of the assets may be different from the fair value of the assets as at 31 December 2019 and did not identify external or internal factors triggering the change in fair value of property, plant and equipment or a need for significant revision of estimates and assumptions used in fair value analyses of 31 July 2019.

Allowance for expected credit losses

The Company recognises allowance for expected credit losses for receivable under operating and finance leases and trade receivables and applies the standard's simplified approach.

The Management has calculated expected credit losses based on lifetime of these financial instruments. The Company used a provision model that is prepared taking into account the Company's historical credit loss experience, adjusted for forward-looking factors to the debtors and the economic environment.

For funds in credit institutions (cash and cash equivalents), and receivables under operating and finance leases the Company estimated that expected credit losses were immaterial.

Thus, as at 31 December 2019, estimated allowance for uncollectable amounts of GEL 2,926,093 (2018: GEL 2,485,489) is the best estimate of possible losses from impairment of trade receivable (Note 12).

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

3. Significant accounting judgments, estimates and assumptions (continued)

Estimates and assumptions (continued)

Provisions for tax accruals

On 4 December 2015 the Company received a draft act of tax inspection where additional taxes and penalties for years 2010-2014 were assessed by the Revenue Service of Georgia in the amount of GEL 7,284,431. The Company made an accrual of GEL 1,340,392 as its best estimate of probable economic outflows related to this assessment (Note 16).

4. Revenue

	2019	2018
	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>
Port dues and services (a)	24,290,531	23,291,390
Dry-cargo terminal (b)	12,803,123	17,280,712
Rent income (Note 18.2)	3,511,328	2,842,812
Storage and penalties	77,636	33,389
Passengers terminal	18,547	12,128
Other income	489,856	402,971
	41,191,021	43,863,402

(a) *Port dues and services include the revenue charged to the vessels for services rendered, that includes: port entrance fee, berth due, mooring due, towage for shifting, sanitary service, water delivery and others.*

(b) *The terminal is intended for loading/discharging dry-cargo from the vessels with deadweight up to sixty thousand tons. Terminal generally specialises in processing of bulk and general cargo. The cargo operations are carried out by portal cranes.*

5. Cost of sales

	2019	2018
	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>
Employee benefits	12,670,561	13,382,364
Depreciation of property, plant and equipment and right of use asset	5,981,134	5,639,950
Rent expenses	3,820,324	3,999,562
Materials	1,110,326	1,583,733
Property and land taxes	976,851	1,157,071
Security	822,941	833,397
Repair and maintenance	800,144	986,802
Fuel cost	676,171	921,830
Insurance	633,622	658,012
Electricity expenses	432,776	457,395
Amortization	18,716	130,760
Other	388,827	357,801
	28,332,393	30,108,677

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

6. General and administrative expenses

	2019	2018
	GEL	GEL
Employee benefits	4,112,394	3,916,763
Allowance for expected credit losses (Note 12)	269,220	8,815
Professional services	266,538	252,140
Travel	190,371	183,259
Software support	114,954	158,710
Utilities	68,957	62,633
Insurance	40,359	40,607
Communication	27,702	27,199
Depreciation	852	2,918
Other	410,706	479,417
	5,502,053	5,132,461

During 2019 the auditor's remuneration amounted to GEL 184,591 (2018 GEL 145,894).

7. Finance income and costs

	2019	2018
	GEL	GEL
Finance income		
Interest income from finance lease (Note 18.3)	477,673	443,090
Interest income on bank deposit	489,223	271,630
	966,896	714,720
Finance costs		
Interest on lease liabilities (Note 18.1)	33,929	–
Unwinding of discount on dividend payable (a)	–	754,696
	33,929	754,696

(a) During 2018 the Company fully repaid dividend payable to the BOT, earlier than previously agreed date. GEL 754,695 recognised during 2018 represents unwinding of discount on dividend payable.

8. Other non-operating income and expenses

8.1 Other non-operating income

	2019	2018
	GEL	GEL
Income from reimbursement of tax expenses (a)	294,392	302,861
Gain from reversal of previously recognized tax charges (b)	139,579	–
Income from sale of black oil	–	946,034
Other	544,923	313,829
	978,894	1,562,724

8.2 Other non-operating expenses

	2019	2018
	GEL	GEL
Tax expenses (a)	294,392	302,861
Cost of improvements made to leased property	304,385	254,812
Loss on disposal of property, plant and equipment	182,472	8,991
Cost of sale of black oil	–	816,109
Other loss	446,337	341,195
	1,227,586	1,723,968

(a) Tax expenses incurred relate to property leased under finance lease to the BICT (Note 18.3). These tax expenses are reimbursed by the lessor in full.

(b) During 2019 the Company clarified old declaration, reducing previously recognized tax charges and recognized related gain.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

9. Property, plant and equipment

	Land	Land improvement	Buildings and constructions	Ships	Electrical equipment	Furniture	Construction in progress	Total
Revaluation								
At 31 December 2017	58,218,457	3,499,101	65,347,432	15,261,958	39,673,235	303,709	1,533,874	183,837,766
Additions	-	-	-	-	-	-	2,979,135	2,979,135
Transfer from construction in progress	-	-	536,147	1,237,185	548,454	1,475	(2,323,261)	-
Disposals	-	-	-	-	(3,394)	(511)	(6,072)	(9,977)
Impairment through revaluation reserve	-	(657,390)	(10,898,667)	(2,308,952)	(6,393,992)	(52)	-	(20,259,053)
Impairment recognised in income statement	-	(10,945)	(1,874,784)	(318,665)	(792,181)	(51,461)	-	(3,048,036)
At 31 December 2018	58,218,457	2,830,766	53,110,128	13,871,526	33,032,122	253,160	2,183,676	163,499,835
Additions	-	-	-	-	-	-	4,186,976	4,186,976
Transfer from construction in progress	-	-	1,341,528	3,453,477	610,510	18,637	(5,424,152)	-
Disposals	-	-	(30,842)	-	(669,152)	(706)	(27,437)	(728,137)
Revaluation gain through revaluation reserve	18,672,531	639,550	2,250,769	3,170,553	2,375,225	321	-	27,108,949
Revaluation loss, recognised in income statement	-	(2,837)	(5,596,013)	(437,173)	(1,253,410)	(60,406)	753	(7,349,086)
Elimination of accumulated depreciation at revaluation	-	(323,286)	(3,776,256)	(4,284,925)	(7,131,731)	(82,892)	-	(15,599,090)
At 31 December 2019	76,890,988	3,144,193	47,299,314	15,773,458	26,963,564	128,114	919,816	171,119,447
Accumulated depreciation								
At 31 December 2017	-	155,686	1,693,927	1,871,817	3,471,872	37,418	-	7,230,720
Depreciation charge	-	108,764	1,327,046	1,481,015	2,696,957	29,086	-	5,642,868
Disposals	-	-	-	-	(890)	(96)	-	(986)
At 31 December 2018	-	264,450	3,020,973	3,352,832	6,167,939	66,408	-	12,872,602
Depreciation charge	-	132,644	1,351,467	1,768,442	2,697,458	23,445	-	5,973,456
Disposals	-	-	(4,404)	-	(441,541)	(177)	-	(446,122)
Elimination of accumulated depreciation at revaluation	-	(323,286)	(3,776,256)	(4,284,925)	(7,131,731)	(82,892)	-	(15,599,090)
At 31 December 2019	-	73,808	591,780	836,349	1,292,125	6,784	-	2,800,846
Net book value								
At 31 December 2019	76,890,988	3,070,385	46,707,534	14,937,109	25,671,439	121,330	919,816	168,318,601
At 31 December 2018	58,218,457	2,566,316	50,089,155	10,518,694	26,864,183	186,752	2,183,676	150,627,233

As at 31 December 2019 The Company's property, plant and equipment is pledged as a security by the Revenue Service, as a result of pending tax dispute case with the Company (Note 18.4).

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

10. Intangible assets

	Software	License	Usurfurct on land	Total
	GEL	GEL	GEL	GEL
Cost				
At 31 December 2017	57,275	707,494	731,488	1,496,257
Additions	–	10,180	–	10,180
At 31 December 2018	57,275	717,674	731,488	1,506,437
Additions	–	8,754	–	8,754
At 31 December 2019	57,275	726,428	731,488	1,515,191
Amortisation and impairment				
At 31 December 2017	43,661	72,243	37,004	152,908
Amortization	4,416	196,413	19,104	219,933
At 31 December 2018	48,077	268,656	56,108	372,841
Amortization	4,415	197,757	18,716	220,888
At 31 December 2019	52,492	466,413	74,824	593,729
Net book value at 31 December 2019	4,783	260,015	656,664	921,462
Net book value at 31 December 2018	9,198	449,018	675,380	1,133,596

11. Inventories

	2019	2018
	GEL	GEL
Spare parts (at lower of cost and net realisable value)	993,924	942,811
Oil and fuel (at cost)	209,848	197,664
Other inventory (at cost)	15,959	19,371
	1,219,731	1,159,846

12. Trade receivables

	2019	2018
	GEL	GEL
Trade receivables	7,219,198	5,124,804
Allowance for expected credit losses	(2,926,093)	(2,485,489)
	4,293,105	2,639,315

Trade receivables are non-interest bearing and are generally on 0-30 day terms.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

12. Trade receivables (continued)

Set below is the movement in the allowance for expected credit losses of trade receivables:

	Allowance for expected credit losses
	<i>GEL</i>
At 31 December 2017	2,401,065
Allowance for expected credit losses (Note 6)	8,815
Foreign exchange loss, net	75,609
At 31 December 2018	2,485,489
Allowance for expected credit losses (Note 6)	269,220
Foreign exchange loss, net	171,384
At 31 December 2019	2,926,093

Set out below is the information about credit risk exposure of Company's trade receivables using a provision matrix:

	Trade and other receivables					
	Neither past due nor impaired	Days past due				
31 December 2019		<30 days	30-60 days	61-90 days	>91 days	Total
Expected credit loss rate	–	0.08%	0.05%	0.00%	98%	
Estimated total gross carrying amount at default	1,677,310	106,303	2,460,584	216	2,974,785	7,219,198
Expected credit loss	–	(80)	(1,275)	–	(2,924,738)	(2,926,093)

	Trade and other receivables					
	Neither past due nor impaired	Days past due				Total
31 December 2018		<30 days	30-60 days	61-90 days	>91 days	
Expected credit loss rate	–	0.6%	0.7%	0.7%	96%	
Estimated total gross carrying amount at default	665,223	1,536,063	19,128	325,488	2,578,902	5,124,804
Expected credit loss	–	(918)	(15)	(243)	(2,484,313)	(2,485,489)

13. Cash and cash equivalents

As at 31 December, cash and cash equivalents consisted balances in bank accounts. Cash at banks earn interest based on agreed bank deposit rates. Current accounts earn interest at the respective current accounts rates (GEL: 6-9%, USD: 3%). Interest on current accounts is disclosed in Note 7.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

14. Equity

Charter capital

Charter capital of the Company at 31 December 2019 and 2018 was established as GEL 30,391,470 and is fully owned by the State of Georgia.

Pursuant to an Exclusive Management Agreement signed and as later amended, all Management rights over the Company and rights to all of its profits are held by the Parent for 49 years and expire in 2055.

Revaluation reserve

The asset revaluation reserve is used to record increases in the fair value of property, plant and equipment and decreases to the extent that such decrease relates to an increase on the same asset previously recognised in equity. The reserve cannot be used to pay dividends.

Retained earnings

Based on Exclusive Management Rights, the holder of these rights is eligible to receive profits from the operations of the Company only during the period of Exclusive Management Rights, that is from 22 July 2006 till 22 July 2055. From retained earnings as at 31 December 2019, GEL 35,938,233 relates to profit earned by the Company prior to 22 July 2006 and thus is not distributable as dividends to the Parent.

Dividends

The Company declared GEL 5,596,972 of dividends in 2019 (2018: 2,796,445). In 2019 the Company paid its dividend payable for 2018 in the amount of GEL 1,837,000 and partially paid 2019 dividends in the amount of GEL 4,101,870.

15. Trade payables

	2019	2018
	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>
Payable to related parties (Note 17.1)	5,721,306	3,012,423
Payables for non-current assets	521,999	1,221,426
Other payables	648,124	673,891
	6,891,429	4,907,740

16. Provisions

	Unused vacation	Taxes (Note 18.4)	Total
At 31 December 2017	142,008	1,340,392	1,482,400
Charge for the year	–	–	–
At 31 December 2018	142,008	1,340,392	1,482,400
Charge for the year	2,468	–	2,468
At 31 December 2019	144,476	1,340,392	1,484,868

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

17. Related party disclosures

17.1 Operating transactions

The following table provides the total amount of transactions that have been entered into with related parties for the relevant financial year:

Transactions and balances with related parties from operating activities	Purchases from related parties (a)	Revenue from related parties (b)	Amounts owed by related parties*	Amounts owed to related parties**
2019				
The Parent	3,184,335	2,108,529	887,088	5,709,631
Entities under common control				
Petrotrans LTD	–	–	60,223	–
Rompetrol Georgia LTD	203,936	–	–	11,675
2018				
The Parent	2,834,782	1,367,324	609,013	3,012,423
Entities under common control				
Petrotrans LTD	–	–	56,210	–
Rompetrol Georgia LTD	433,288	–	11,189	–

* Amounts owed by related parties are recorded as part of trade receivables and are not impaired (Note 12).

** Amounts owed to related parties are recorded as part of trade payables (Note 15).

- (a) The Company leases tugboats Tamara 1 and Tamara 2 from the Parent. In addition, the Company also received the transshipment services of the purchased diesel fuel and black oil from the Parent in 2018 (Note 8.2).
- (b) The Company leases berths 1, 2 and 3 as well as the off-shore mooring (Note 18.3) and renders port services to the Parent.

17.2 Financing transactions

Finance lease issued to related parties		Finance income	Amounts owed by related parties
2019			
The Parent (Note 18.3)		388,710	3,824,346
2018			
The Parent (Note 18.3)		354,666	3,780,127
Loans received from related parties	Currency	Interest expense	Amounts owed to related parties
Entities under common control			
2019			
Petrotrans Ltd (c)	USD	–	310,572
2018			
Petrotrans Ltd (c)	USD	–	289,876

(c) The Company obtained loan from Petrotrans Ltd, entity under common control to finance purchasing of diesel fuel and black oil for future reselling purposes. The principal of the loan was fully repaid in 2017. The remaining balance of GEL 310,572 (2018: GEL 289,876) represents the interest payable.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

17. Related party disclosures (continued)

17.4 Transactions with key management personnel

Key management personnel of the Company comprised of 5 individuals in 2019 (2018: 5). Their total remuneration comprised of salaries, bonuses and reimbursed accommodation costs amounted to GEL 2,203,962 in 2019 (2018: GEL 1,767,550).

18. Commitments and contingencies

18.1 Lease commitments – Company as lessee

On 19 September 2007 the Company (hereinafter referred as lessee) entered into lease agreement with the Parent to take temporary possession and the use of the plot with area 16,767 square meters till year 2055, for annual consideration of USD 12,575.

The Company also has leases related to tugboats, with lease terms under 12 months or less, and leases with low value. The Company applies the “short-term lease” and “lease of low-value assets” recognition exemptions for these leases. The expenses related to the short-term lease and leases of low-value assets are included in cost of sales, under rent expenses caption (Note 5).

Set out below are carrying amounts of right-of-use assets recognised and the movements during period:

	Right-of-use asset
	<i>GEL</i>
As at 1 January 2019	326,956
Amortization expense	(8,530)
As at 31 December 2019	318,426

Set out below are carrying amounts of lease liability (included under lease liabilities) and the movement during the period:

	Lease Liability
	<i>GEL</i>
As at 1 January 2019	326,956
Accretion of interest	33,929
Payments	(35,696)
Foreign exchange loss	24,969
As at 31 December 2019	350,158

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

18. Commitments and contingencies (continued)

18.2 Operating lease commitments – Company as lessor

The Company has entered into significant operating lease arrangement as a lessor.

BICT lease

In April 2007 the Company agreed to lease out berths 4, 5, 6, a ferry terminal, certain machinery and equipment and a land plot of 13.6 hectare to BICT for 48 years, expiring on 30 June 2055. The Company has allocated lease payments between finance lease and operating lease elements in proportion to fair values of leasehold interests in each element.

Lease of berth number 7

In April 2019 the Company leased out berth number 7. Lessee started construction of new terminal for carbide transshipment on the leased land. The lease agreement is in force for 10 years and can be prolonged additionally for 10 years. After the agreement is expired or terminated the terminal will be removed and the land will be returned in the condition it was at the date of the lease commencement.

Future minimum rentals receivable under non-cancellable operating lease as at 31 December 2019 and 31 December 2018 are as follows:

	2019 GEL	2018 GEL
As at 31 December 2019		
Within one year	2,411,066	1,447,416
After one year but not more than five years	14,062,722	7,484,844
More than five years	69,800,691	63,117,095
	86,274,479	72,049,355

Operating rent revenue for 2019 and 2018 comprised of the following:

	2019 GEL	2018 GEL
Rent of berths to BICT	2,359,186	2,079,774
Rent of berth number 7	754,825	–
Rent of cranes and barge	111,753	418,062
Other rents	285,564	344,976
	3,511,328	2,842,812

18.3 Finance lease commitments – Company as lessor

The Company has entered into two significant finance lease arrangements as a lessor.

The BOT lease

On 18 October 1999, the Company entered into lease agreement with the Parent to rent berths 1, 2, 3 and offshore mooring for a period of 10 years with the lessee's right of prolongation for further 10 years. The longest term of lease shall not exceed 99 years. The useful lives for the berths were determined as 14 years as at 31 October 2016 until 31 October 2030. On 18 October 2009 and 18 October 2019, the lease arrangement was prolonged for additional 10 years on the same terms and without change in the rental tariff. These berths are of such a specialised nature that only the Parent can use them without significant investment or modification. The Company accounts for this lease as a finance lease. Variable rent fee, included in the agreement is accounted as contingent rent under revenue.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

18. Commitments and contingencies (continued)

18.3 Finance lease commitments – Company as lessor (continued)

BICT finance lease

The Company has finance lease with the BICT on berths 4, 5, 6 (Note 18.2).

Future minimum lease payments under finance leases together with the present value of the net minimum lease payments are as follows:

	BOT lease	BICT lease	Total
	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>
As at 31 December 2019			
Within one year	606,591	113,451	720,042
After one year but not more than five years	2,426,366	434,759	2,861,125
More than five years	3,032,957	3,398,897	6,431,854
Total minimum lease payments	6,065,914	3,947,107	10,013,021
Less amounts representing finance charges	(2,241,569)	(3,213,795)	(5,455,364)
Present value of minimum lease payments	3,824,345	733,312	4,557,657
	BOT lease	BICT lease	Total
	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>
As at 31 December 2018			
Within one year	566,168	106,478	672,646
After one year but not more than five years	2,264,671	409,342	2,674,013
More than five years	3,397,007	3,257,678	6,654,685
Total minimum lease payments	6,227,846	3,773,498	10,001,344
Less amounts representing finance charges	(2,447,719)	(3,088,467)	(5,536,186)
Present value of minimum lease payments	3,780,127	685,031	4,465,158

Interest income accrued on finance lease for 2019 and 2018 comprised of the following:

	BOT lease	BICT lease	Total
	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>	<i>GEL</i>
2019			
Interest income from finance lease (Note 17.2)	388,710	88,963	477,673
2018			
Interest income from finance lease (Note 17.2)	354,666	88,424	443,090

Land leased under BICT lease included certain infrastructure owned by the Georgian Railway LLC (the Facility). In accordance with the terms of the lease agreement, the Company had the obligation to remove the Facility upon BICT's request. Considering the fact that timing and amount of costs associated with such removal was impossible to estimate, the Company did not consider these costs during initial recognition of lease agreement and elected to expense such costs as incurred.

In 2011, the Company received a note from the BICT to remove the Facility. The Company bought a land plot from the Parent and completed the construction of a new facility for the Georgian Railway. The Company has spent GEL 1,493,595 for the above-mentioned work and has fully expensed the amount until 1 January 2014.

The construction will be transferred to Georgian Railway in second quarter of 2020, after which the Company will initiate the removal of the Facility. When new facility will be transferred to the Georgian Railway LLC, it will be subject to taxation by VAT.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

18. Commitments and contingencies (continued)

18.4 Tax contingencies

The Company has accrued provisions based on the management's best estimates. Georgian tax and customs legislation is subject to varying interpretations and changes which can occur frequently. Management's interpretation of such legislation as applied to the transactions and activities of the Company may be challenged by the relevant state authorities. As such, significant additional taxes, penalties and interests may be assessed.

The Company was inspected by the Revenue Service of Georgia (RSG). The inspection covered the period starting from 1 January 2010 up to 1 January 2015 for Value Added Tax, Personal Income Tax, Reverse Charge Value Added Tax and Import duties and from 2010 to 2013 year for Corporate Income Tax and Personal Income Tax. On 4 December 2015, the RSG issued tax audit act for years 2010-2014. Under the act, the RSG accrued additional taxes, penalties and fines, which amounted to GEL 7,284,431. The Company did not agree with the above taxes, penalties and fines imposed by the RSG and appealed the RSG's decision to the Ministry of Finance of Georgia. On 23 September 2016, the Ministry of Finance issued its decision, based on which part of the accruals of GEL 2,009,000 should be revisited by the audit department. As a result, the audit department issued its decisions on 11 May and 13 September 2017. As per decisions, the major part of the principal and fines and penalties were cancelled, and the amount of GEL 879,000 still remained as a case of dispute. The decision was further appealed in the Ministry of Finance. The Company expects the results of the appeal to be available during 2020.

As for the remaining part of accruals, not subject to revisit by the audit department, the Company appealed the amount in the Civil Court of Kutaisi and expects the results to be available during 2020.

Management assessed the probability of the favourable outcome of each position included in the tax inspection report and believes that the likelihood of outflow of any economic benefit in excess of accrued provision of GEL 1,340,392 is not likely.

19. Financial risk management objectives and policies

The Company's principal financial liabilities comprise from trade and other payables, accrued interest on interest bearing loans and borrowings and dividends payable. The Company has trade receivables, receivables under operating and finance lease and cash at bank that arrive directly from its operations. The Company is exposed to credit risk, liquidity risk and foreign currency risk.

The Company's exposure to market risk is not significant since it does not have significant assets or liabilities for which value of future cash flows will fluctuate because of changes in market prices.

The Company has no floating rate financial instruments.

The Company's senior management oversees the management of risks that the Company faces. The Company's financial risk-taking activities are very limited. The Company has no derivative activities for risk management or other purposes.

Notes to the financial statements (continued)

19. Financial risk management objectives and policies (continued)

The Company's policies for managing each of these risks are summarized below.

(i) Credit risk

Credit risk is the risk that counterparty will not meet its obligations under a financial instrument or customer contract, leading to a financial loss. The Company is exposed to credit risk from its operating activities (primarily for trade receivables) and from its financing activities, including deposits with banks and financial institutions.

The maximum exposure to credit risk at the reporting date is the carrying value of trade receivables amounting to GEL 4,293,105 (2018: GEL 2,639,315), carrying value of cash and cash equivalents amounting to GEL 9,357,657 (2018: GEL 2,864,949) and carrying value of Lease Receivables amounting to GEL 10,347,640 (2018: GEL 9,497,247).

Trade and lease receivables

Trade receivables balance comprises of balances with the Parent and of balances with third parties which are repaid within a maximum of 30-90 days after origination (Note 12).

Lease receivable from the Parent was recorded according to the agreement on rent of berths and oil transshipment fee. Lease receivable from the Parent as at 31 December 2019 comprised GEL 887,088 (2018: GEL 609,013). Other lease receivable comprises of balance related to the agreement on rent of berth 4, 5, 6, a ferry terminal, certain machinery and equipment and a land plot to third party.

At 31 December 2019, the Company had 41 customers (2018: 46). There were two customers (2018: one customer) with balances greater than one million GEL. An impairment analysis is performed at each reporting date using a provision matrix to measure expected credit losses. The provision rates are based on days past due. Generally, trade receivables are written-off if past due for more than 91 days and are not subject to enforcement activity. Set out in Note 12 of this financial statements is the information about the credit risk exposure on the Company's trade receivables using a provision matrix.

Cash deposits

The Company manages the credit risk by depositing the majority of available cash with well-known banks in Georgia. Management of the Company continually monitors the status of the banks where deposits are maintained, also status of major customers and respective receivables are monitored on daily bases.

(ii) Liquidity risk

The Company monitors its risk to a shortage of funds by analysing expected cash outflows and inflows for period of less than one month, one to three months, three months to one year, and one to five years.

The Company's objective is to maintain a balance between continuity of funding and flexibility through the use of related party's loans.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

19. Financial risk management objectives and policies (continued)

(ii) Liquidity risk (continued)

The table below summarizes the maturity profile of the Company's financial liabilities based on contractual undiscounted payments:

	On Demand	Less than 3 months	3 to 12 months	1 to 5 years	>5 years	Total
	GEL	GEL	GEL	GEL	GEL	GEL
2019						
Accrued interest on interest-bearing loans and borrowings (Note 17.2)	310,572	–	–	–	–	310,572
Trade and other payables	–	7,494,241	–	–	–	7,494,241
Dividend payable (Note 17.3)	3,332,102	–	–	–	–	3,332,102
Lease liability	–	3,144	9,431	62,875	370,963	446,413
	3,642,674	7,497,385	9,431	62,875	370,963	11,583,328
2018						
Accrued interest on interest-bearing loans and borrowings (Note 17.2)	289,876	–	–	–	–	289,876
Trade and other payables	–	4,913,703	–	–	–	4,913,703
Dividend payable (Note 17.3)	1,837,000	–	–	–	–	1,837,000
	2,126,876	4,913,703	–	–	–	7,040,579

(iii) Foreign currency sensitivity

The foreign currency risk is the risk that the fair value of the future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in foreign exchange rates.

The following table demonstrates the sensitivity to a reasonably possible change in US dollar exchange rate, with all other variables held constant, of the Company's profit before tax (due to changes in the fair value of monetary assets and liabilities). The Company's exposure to foreign currency changes for all other currencies is not material.

	Change in USD rate	Effect on profit before tax
2019	+10.00%	1,473,205
	-5.00%	(736,602)
2018	+11.00%	1,427,327
	-11.00%	(1,427,327)

(iv) Fair value

Management believes that the fair values of the financial assets and liabilities of the Company are not significantly different from their carrying amounts at the reporting date due to their short-term nature. All financial assets and liabilities for which fair values is measured or disclosed are categorised within level 3 hierarchy.

Batumi Sea Port LLC

Notes to the financial statements (continued)

20. Changes in liabilities arising from financing activities

	1 January 2019	Finance costs	Foreign exchange loss	Dividend declared	Cash flows	31 December 2019
Accrued interest on interest-bearing loans and borrowings	289,876	–	20,696	–	–	310,572
Dividend payable	1,837,000	–	–	5,596,972	(4,101,870)	3,332,102
Total liabilities from financing activities	2,126,876	–	20,696	5,596,972	(4,101,870)	3,642,674

	1 January 2018	Finance costs	Foreign exchange loss	Dividend declared	Cash flows	31 December 2018
Accrued interest on interest-bearing loans and borrowings	280,735	–	9,141	–	–	289,876
Dividend payable	6,933,304	754,696	–	2,793,445	(8,644,445)	1,837,000
Total liabilities from financing activities	7,214,039	754,696	9,141	2,793,445	(8,644,445)	2,126,876

21. Subsequent events

The existence of novel coronavirus ("Covid-19") was confirmed in early 2020 and the spread of the Covid-19 has affected both Georgian and global economy. The Company considers this outbreak to be a non-adjusting post balance sheet event. As the situation is fluid and rapidly evolving, the full impact on our business is unclear yet, however we are closely monitoring the situation.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ ხელმძღვანელობასა და პარტნიორებს,

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 18 მარტს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს ამგვარ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია “ფინანსურ ანგარიშგებასთან”; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 22 სექტემბერი

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ ხელმძღვანელობასა და პარტნიორებს,

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 18 მარტს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს ამგვარ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია “ფინანსურ ანგარიშგებასთან”; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 22 სექტემბერი

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ 2019 წლის მმართველობითი ანგარიშგება

1. ზოგადი ცნობები

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“ (შემდგომში „კომპანია“ ან „ნავსადგური“) დაარსდა 2000 წელს, როგორც სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული კომპანია, რომელსაც ფლობდა და აკონტროლებდა საქართველოს მთავრობა.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიაზე კონტროლს ახორციელებს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ (შემდგომში „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ ან „მშობელი კომპანია“), კომპანიის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული 100-პროცენტისი წილის ექსკლუზიური მართვის უფლების 49 წლის ვადით შეძენის შესახებ 2006 წლის 22 ივლისის ხელშეკრულების საფუძველზე. სს „ყაზტრანსოილი“ (შემდგომში „KTO“), ყაზახეთში რეგისტრირებული საწარმო, „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ 100%-იანი წილის მფლობელია.

კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა ყაზახეთის სახელმწიფო ფონდი „სამრუკ კაზინა“, რომელსაც ფლობს და აკონტროლებს ყაზახეთის რესპუბლიკის მთავრობა.

კომპანიის იურიდიული მისამართია : საქართველო, ქ. ბათუმი, ბაქოს ქ.#15

ნავსადგურის სპეციალიზაცია მოიცავს ტვირთის ნომენკლატურის ფართო სპექტრის გადაზიდვას. ტვირთბრუნვის სტრუქტურაში უპირატესობა უჭირავს მშრალი ტვირთების და ნავთობის ტრანზიტს.

საწარმოო საქმიანობის განხორციელებისთვის ნავსადგურს გააჩნია შესაბამისი ტერიტორია და აკვატორია სათანადო სპეციალური მოწყობილობებითა და დანადგარებით, რომელთა შორის უმნიშვნელოვანესია ნაპირ დამცავი ნაგებობები, 3 ნავმისადგომი, 12 პორტალური ამწე და სხვა გადამტვირთავი მექანიზმები, დამხმარე გემები, და საზღვაო სამგზავრო სადგური. იჯარის ხელშეკრულებით გადაცემულ 2 საკონტეინერო, 3 ნავთობჩამოსასხმელი და 1 უმისადგომო ნავთობჩამოსასხმელი ნავმისადგომსა და მომდებარე 13,6 ჰა ტერიტორიაზე ოპერირებს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ და შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალი“.

2. 2019 წლის ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები

ცხრილი 2. 2018-2019 წწ. ძირითადი ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები

(ათასი ლარი)

დასახელება	გან. ერთ.	ფაქტ. 2018 წ.	ფაქტ. 2019 წ.	გადაზრდა	% გადაზ.
B	1	3	2	4=3-2	5=3/2
შემოსავალი, სულ	ათასი ლარი	46,141	43,137	(3,004)	93%
პროდუქციის რეალიზაციისა და მომსახურების გაწევისგან მიღებული შემოსავალი	ათასი ლარი	43,863	41,191	(2,672)	94%
დაფინანსებისგან მიღებული შემოსავალი	ათასი ლარი	715	967	252	135%
სხვა შემოსავალი	ათასი ლარი	1,563	979	(584)	63%
ხარჯები, სულ	ათასი ლარი	40,544	42,020	1,476	104%
რეალიზებული პროდუქციისა და გაწეული მომსახურების თვითღირებულება	ათასი ლარი	30,109	28,332	(1,777)	94%
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	ათასი ლარი	5,132	5,502	370	107%
დაფინანსების ხარჯები	ათასი ლარი	755	34	(721)	4%
სხვა ხარჯები	ათასი ლარი	4,548	8,152	3,604	179%
მოგება დაბეგვრამდე	ათასი ლარი	5,597	1,116	(4,481)	20%
კორპორატიული საშემოსავლო დაბეგვრის სარგებელი/(ხარჯები)	ათასი ლარი	0		0	0%
ჯამური მოგება	ათასი ლარი	5,597	1,116	(4,481)	20%
საშუალო სიითი რიცხოვნობა	ათასი ლარი	685	689	(4)	99%
შრომის წარმადობა	ათასი ლარი	64	60	(4)	94%

ნავსადგურმა 2019 წელი დახურა წმინდა ჯამური მოგებით, რაც შეადგენს 1,116 ათას ლარს და შესაბამისად თითქმის 5-ჯერ, ანუ 4,481 ათასი ლარით, ნაკლებია 2018 წლის მაჩვენებელზე.

თვითღირებულების ნაწილში იკვეთება ხარჯების შემცირება - 1,777 ათასი ლარით. ეს განპირობებულია ხარჯების ოპტიმიზაციისათვის განხორციელებული რიგი ღონისძიებებით (შესყიდვების მონიტორინგი, ხელშეკრულებების დადება მომსახურებებზე ტენდერების გამოცხადების გზით და ა.შ.) .

საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები 2018 წელთან შედარებით გაზრდილია 370 ათასი ლარით, რაც არის კომპანიის ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის (5 პირი) სახელფასო ანაზღაურება-დაბინავების აშშ დოლარში არსებული გარიგებების ხარჯებზე ეროვნული ვალუტის გაუფასურების შედეგი

საანგარიშო წელს, გასულ წელთან შედარებით, ადგილი აქვს ფინანსური შემოსავლების 252 ათასი ლარით მატებას და სხვა შემოსავლების ნაწილში კი 584 ათასი ლარით კლებას; მატება განაპირობა პარტნიორ ბანკებთან ანგარიშებზე განთავსებულ თანხებზე სადეპოზიტო ხელშეკრულებებმა და კლება კი იმან, რომ საანგარიშო წელს ნავსადგური აღარ ახორციელებს გარე ორგანიზაციებისთვის მაზუტის შეძენა- რეალიზაციას.

ასევე, სხვა ხარჯების 3,604 ათასი ლარით ზრდის წარმოქმნის ნაწილში აისახა, საანგარიშო წელს ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების დადგენის შედეგად დამდგარი, გაუფასურების ხარჯი 7,349 ათასი ლარის ოდენობით.

3. 2019 წლის საქმიანობის სოციალური მიმართულებები

ნავსადგურში ფართოდ არის განვითარებული სოციალური მიმართულებები, როგორც თანამშრომლების მიმართ, ასევე სპონსორული და საქველმოქმედო დახმარებების გაწევის მიმართულებით.

თანამშრომლებზე ორიენტირებულ სოციალური სფეროს ნაწილში თანამშრომლები უზრუნველყოფილნი არიან უფასო კვებით და სამედიცინო დაზღვევით, ნავსადგურის დასაქმებულების სოციალური მხარდაჭერისთვის მათ ეძლევათ მკურნალობასთან (რომელიც არ იფარება დაზღვევით) დაკავშირებული მატერიალური დახმარება, ასევე გაიცემა ქორწინებასთან, შვილის შეძენასთან, ახლო ნათესავის გარდაცვალებასთან დაკავშირებული დახმარებები, დასაქმებულების და მათი ოჯახის წევრების გამოჯანსაღების მიზნით, ნავსადგური უზრუნველყოფს მათ სანატორიუმის საგზურებით.

რაც შეეხება სპონსორულ და საქველმოქმედო დახმარებებს, ნავსადგური ყოველწლიურად უწევს დახმარებას:

- სამამულო ომის ვეტერანებს, ასევე უეცრად გარდაცვლილი ვეტერანების ქვრივებს;
- სსიპ საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს მეზღვაურის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით;
- ფერიის დასახლების წმინდა მატათას სახელობის გიმნაზიის სოციალურად დაუცველ ბავშვებს და წმინდა პანტელეიმონ-მკურნალის სახელობის ინკლუზიური საბავშვო ბაღის ბავშვებს საახალწლო დღესასწაულთან დაკავშირებით.

ამას გარდა, ნავსადგური ეხმარება სხვა ბავშვთა სახლებს, მოხუცთა თავშესაფრებს და სხვა ფიზიკურ თუ იურიდიულ პირს ბიუჯეტში სათანადო სახსრების არსებობის შემთხვევაში.

4. რისკების ანალიზი

ფინანსური რისკები

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულება მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებებს, პროცენტიან სესხებზე დარიცხულ პროცენტს, სესხებს და სადივიდენტო კრედიტორულ დავალიანებას. კომპანიას აქვს სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები, ასევე ვალდებულებები საოპერაციო და ფინანსური იჯარის საფუძველზე და ნაღდი ფული ბანკში. კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკებს.

საკრედიტო რისკი - კომპანიის მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს წარმოადგენს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებების ვერ შესრულება და დებიტორული დავალიანების ვერ ამოღება.

სავაჭრო და დებიტორული დავალიანების ნაშთები მოიცავს მშობელი კომპანიის ნაშთებს და ასევე მესამე მხარეების ნაშთებს, რომელთა ძირითადი ნაწილიც იფარება მათი წარმოშობიდან 30-90 დღის განმავლობაში.

მშობელი კომპანიის მიმართ მოთხოვნები აღირიცხა ნავმისადგომების იჯარისა და ნავთობის გადაზიდვის გასამრჯელოს შესახებ ხელშეკრულების მიხედვით. მშობელი კომპანიისგან მისაღები თანხები 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 887,088 ლარს (2018 წ. : 609,013 ლარი).

საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ მოცულობას საანგარიშგებო თარიღისთვის წარმოადგენს სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების საბალანსო ღირებულება 4,293,105 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 2,639,315 ლარი), ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 9,357,657 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 2,864,949 ლარი) და საიჯარო დებიტორული დავალიანებების საბალანსო ღირებულება 10,347,640 ლარის (2018 წ.: 9,497,247 ლარი) ოდენობით.

ასევე, რისკის შემცველია ბანკებსა და ფინანსურ ინსტიტუტებში განთავსებული ანაბრები, რისთვისაც კომპანიის ხელმძღვანელობა მუდმივად აკონტროლებს იმ ბანკების სტატუსს, სადაც ანაბრები აქვს განთავსებული, ასევე ყოველდღიურად კონტროლდება ძირითადი კლიენტებისა და შესაბამისი მისაღები ანგარიშების სტატუსიც.

სავალუტო რისკი - სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსების მერყეობის გამო.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია კომპანიის დასაბეგრი მოგების მგრძნობელობა აშშ დოლარის კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვალებადობის მიმართ, როცა ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია (ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებების გამო). კომპანიის ყველა დანარჩენ ვალუტასთან დაკავშირებული რისკები არა არსებობს.

	აშშ დოლარის კურსის ცვლილება	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
2019	+10.00%	1,473,205
	-5.00%	(736,602)
2018	+11.00%	1,427,327
	-11.00%	(1,427,327)

ლიკვიდურობის რისკი - კომპანია ფულადი სახსრების დეფიციტის რისკს აკონტროლებს ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი გადინებისა და შემოდინების ანალიზით ერთ თვეზე ნაკლები, ერთიდან სამ თვემდე, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ერთიდან ხუთ წლამდე პერიოდებისთვის.

კომპანიის მიზანია, დაკავშირებული მხარეების სესხების გამოყენებით ბალანსის დაცვა დაფინანსების უწყვეტობის შენარჩუნებასა და მოქნილობას შორის.

კომპანიის საბაზრო რისკი უმნიშვნელოა, რადგანაც ის არ ფლობს ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს ან ვალდებულებებს, რომლებზეც სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობა იმერყევებს საბაზრო ფასებში ცვლილებების გამო.

კომპანია არ ფლობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

კომპანია საკმაოდ შეზღუდულად ეწევა ისეთ საქმიანობას, რომლის დროსაც ფინანსური რისკის აღება მოუწევდა. იგი არ ეწევა წარმოებული ინსტრუმენტებით რაიმე საქმიანობას, რისკის მართვის ან სხვა მიზნებისთვის.

კოვიდ-19 თან დაკავშირებული რისკი -კორონავირუსის პანდემიის (COVID-19) ბოლო დროს განვითარებული მოვლენების გამო, მრავალმა ქვეყანამ, მათ შორის საქართველომ, საკარანტინო ღონისძიებები გაატარა, რომელსაც მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდა ბაზრის მონაწილეთა ბიზნეს საქმიანობების დონესა და მასშტაბებზე. მოსალოდნელია, რომ თავად პანდემიამ და მისი შედეგების შესუსტებისთვის გატარებულმა ღონისძიებებმა იმოქმედონ სხვადასხვა მრეწველობაში მოღვაწე კომპანიების საქმიანობებზე. კომპანია პანდემიას აფასებს როგორც არაკორექტირებად მოვლენას ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ, რომლის რაოდენობრივი გავლენა მოცემული მომენტისთვის ვერ შეფასდება ნდობის სათანადო ხარისხით.

მიუხედავად იმისა, რომ კორონავირუსის გავრცელებას ჯერ არ უმოქმედია კომპანიის გადატვირთვებზე, 2020 წლის მარტის შემდეგ მნიშვნელოვანი არასტაბილურობა დაფიქსირდა საფონდო, საქონლის და ვალუტის ბაზრებზე. ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ COVID-19-ის მეორე ტალღის შემთხვევაში, განუსაზღვრელობის მაღალი დონის გამო, ეკონომიკასა და კომპანიის საქმიანობაზე მისი ფაქტობრივი გავლენის შეფასება რთულია.

5. საკანონმდებლო მოთხოვნები ეკოლოგიისა და გარემოს დაცვის ნაწილში

ნავსადგურის ტერიტორიის და აკვატორიის დაბინძურების ძირითად წყაროს წარმოადგენს ჩამდინარე წყლები (სამეურნეო-ფეკალური და სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო) და საყოფაცხოვრებო ნაგავი, ასევე ნავთობ შემცველი წყლები და საყოფაცხოვრებო ნაგავი, რომელიც წარმოიქმნება გემების მექანიზმების ექსპლუატაციის შედეგად. ამას გარდა, გემების ბუქსირების დროს და სხვა ავარიული სიტუაციებიდან გამომდინარე, არსებობს ავარიული დაღვრების შემთხვევები.

ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში ეკოლოგიური პოლიტიკა ითვალისწინებს ჯანსაღი, მდგრადი გარემოს შექმნას, საწარმოო საქმიანობის შედეგების ზემოქმედების შესუსტების ხარჯზე, გარემოს დაბინძურების პროფილაქტიკას, ნედლეულისა და მასალების, ტრანსპორტის, წყლის და ენერგო მოხმარების რაციონალურ მოხმარებას, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების, ჩამდინარე წყლების მოცულობის შემცირებას; საკანონმდებლო მოთხოვნების დაცვას. დასახული ამოცანების მიღწევის მიზნით, ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში დანერგილია გარემოს დაცვის მენეჯმენტის სისტემის სტანდარტი. ნავსადგურში ეკოლოგიის და საწარმოო სანიტარიის საკითხებთან დაკავშირებით, შრომის დაცვის, საწარმოო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება ყოველწლიურად ატარებს კომპანიის საქმიანობის აუდიტორულ შეფასებას ქვემოთ მოყვანილი კანონების და საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების შესაბამისად:

„გარემოს დაცვის შესახებ“, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“, „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“, „წყლის შესახებ“, „ნიადაგის დაცვის შესახებ“, „კოდექსი ნარჩენების მართვის შესახებ“, „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“, „ზღვის, წყალსატევების და მდინარეთა ნაპირების რეგულირებისა და საინჟინრო დაცვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ“, „ლიცენზიების და ნებართვების შესახებ“, „კოლხეთის ეროვნული პარკის შექმნისა და მართვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სტატუსის შესახებ“, „წიაღების შესახებ“, „მტირალას ეროვნული პარკის შესახებ“, „საზღვაო სამაშველო სამსახურის შესახებ“, „პროდუქტის უსაფრთხო და თავისუფალი მიმოქცევის შესახებ კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო სივრცის შესახებ“, „საქართველოს ტერიტორიაზე ნარჩენების ტრანზიტისა და იმპორტის შესახებ“, „ტურიზმისა და კურორტების შესახებ“,

„კურორტების და საკურორტო ადგილების სანიტარული ზონების შესახებ“, „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“, „მავნე ნივთიერებით გამოწვეული ზარალი კომპენსაციის შესახებ“, „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“, „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“, „კურორტების და საკურორტო ადგილების ნუსხის შესახებ“, ასევე მთავრობის და საქართველოს სამინისტროების მიერ გამოცემული გარემოს დაცვის სფეროში კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები.

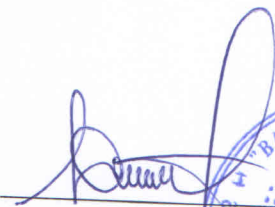
გენერალური დირექტორი: _____

მთავარი ბუღალტერი: _____

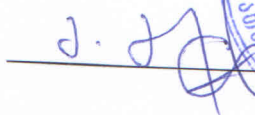
თარიღი: _____

„კურორტების და საკურორტო ადგილების სანიტარული ზონების შესახებ“, „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“, „მაღნე ნივთიერებით გამოწვეული ზარალი კომპენსაციის შესახებ“, „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“, „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“, „კურორტების და საკურორტო ადგილების ნუსხის შესახებ“, ასევე მთავრობის და საქართველოს სამინისტროების მიერ გამოცემული გარემოს დაცვის სფეროში კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები.

გენერალური დირექტორი:

მთავარი ბუღალტერი:

თარიღი:

22.09.2020